

سالنامه آماری کمیته امداد امام خمینی (ره)

سال ۱۴۰۲

عنوان و نام پدیدآور	: سالنامه آماری ۱۴۰۲ کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵ / گردآوردندگان داود حسنی ... [و دیگران]؛ ناظر تولید سعید زارعزاده.
مشخصات نشر	: تهران: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵ ، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۵ ص. : مصور(رنگی)، نقشه(رنگی)، جدول(رنگی)، نمودار(رنگی).
شابک	
وضعیت فهرست‌نویسی	:
یادداشت	: گردآوردندگان داود حسنی، سیداحمد مدنی، علی گودرزی، مجیده خرمی.
موضوع	: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵
شناسه افزوده	: حسنی، داود، ۱۳۴۸-، گردآورنده
شناسه افزوده	: زارعزاده، سعید، ۱۳۵۲ -، ناظر
شناسه افزوده	: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵
رده‌بندی کنگره	:
رده‌بندی دیویی	:
شماره کتابشناسی ملی	:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:

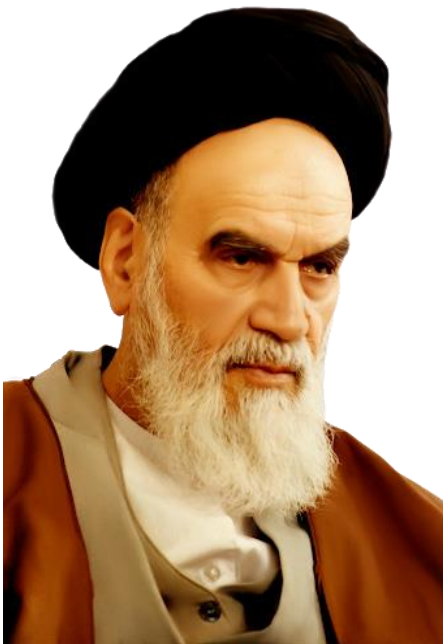
سالنامه آماری ۱۴۰۲ کمیته امداد امام خمینی (ه)^۵

زیرنظر: سعید زارعزاده

گردآوردندگان: داود حسنی، سیداحمد مدنی، علی گودرزی، مجیده خرمی

پست الکترونیکی گروه آمار: amar@emdad.ir

دست‌رسی به سالنامه‌های آماری به آدرس:

حضرت امام خمینی (ره):

فکر نمی‌کنم عبادتی بالاتر از خدمت به محرومین وجود داشته باشد.

همه آرمان و آرزوی ملت و دولت و مسئولین کشور ما آن است که روزی فقر و تهیدستی در جامعه ما رخت بربندد و مردم عزیز و صبور و غیرتمند کشور ما از رفاه در زندگی مادی و معنوی برخوردار باشند.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

یکی از ضروری ترین نهادهای انقلاب، کمیته امداد است و علت هم این است که یکی از اهداف اصلی انقلاب رسیدگی به وضع محرومان و مستضعفان و رفع محرومیت از آنهاست.

من حقیقتاً به امداد اعتماد دارم و بحمدالله خیلی خصوصیات مثبت در این کار و در این مؤسسه هست. اگر کمیته امداد نبود، جای امداد در کشور خالی بود.

چهلمین و یکمین سالنامه‌ی آماری کمیته امداد امام خمینی^(۵) منتهی به سال ۱۴۰۲ متضمن ارائه خدمات متنوع و گوناگون به تعداد ۵ میلیون نفر مددجوی فعال در سامانه سها (معیشت‌بگیر و تک/چند خدمتی) می‌باشد.

- اختلاف در سرجمع‌ها به علت سر راست کردن ارقام است.

- محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها، قبل از سر راست کردن ارقام صورت گرفته است.

فهرست مطالب

پیش گفتار.....	۸
مقدمه.....	۱۰
۱. معرفی کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۳
۱-۱. تاریخچه کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۴
۱-۲. اهداف و وظایف کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۴
۱-۳. منابع مالی کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۶
۱-۴. سند چشم‌انداز ۱۰ ساله کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۶
۱-۵. بیانیه مأموریت کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۷
۱-۶. بیانیه ارزش‌های محوری حاکم بر کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۸
۱-۷. وضعیت موجود و اهم آمار عملکرد کمیته امداد امام خمینی ^(ه) در سال ۱۴۰۱.....	۱۹
۲. تعاریف و مفاهیم آماری.....	۲۳
۲-۱. تعریف مفاهیم کلیدی.....	۲۴
۳. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر.....	۳۳
۳-۱. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر.....	۳۴
۳-۱-۱. راهبردهای امور حمایتی.....	۳۴
۳-۲. برنامه کمک به تأمین سلامت نیازمندان.....	۶۵
۳-۲-۱. کمک به پرداخت فرانشیز و خدمات ویژه درمان.....	۶۵
۳-۲-۲. فعالیت کمک به ارتقاء شاخص‌های بهداشتی نیازمندان.....	۶۶
۳-۲-۳. برنامه امنیت تغذیه کودکان و مادران باردار و شیرده.....	۶۷
۳-۲-۴. برنامه حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج.....	۶۷
۳-۳. حمایت خانواده زندانیان.....	۷۰
منابع و مأخذ.....	۱۹۵

فهرست جداول

- جدول ۳-۴. تعداد خانوار مددجو..... ۳۵
- جدول ۳-۵. تعداد نفرات مددجو..... ۳۶
- جدول ۳-۶. تعداد نفرات مددجو برحسب جنسیت..... ۴۰
- جدول ۳-۷. تعداد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست..... ۴۲
- جدول ۳-۸. بعد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست..... ۴۵
- جدول ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات مددجو برحسب محل سکونت..... ۴۷
- جدول ۳-۱۱. وضعیت زنان سرپرست خانوار به تفکیک گروه سنی و محل سکونت..... ۵۴
- جدول ۳-۱۲. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب تعداد افراد..... ۵۶
- جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی..... ۵۸
- ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی..... ۵۹
- ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی..... ۶۰
- جدول ۳-۱۴. تعداد خانوار مددجویان بر حسب دین و مذهب..... ۶۱
- جدول ۳-۱۵. وضعیت تاهل سرپرست خانوار مورد حمایت..... ۶۲
- جدول ۳-۱۶. وضعیت تاهل زنان سرپرست خانوار..... ۶۴
- جدول ۳-۱۸. تعداد مددجویان بیمار خاص و صعب العلاج..... ۶۸
- جدول ۳-۱۹. تعداد خانوار زندانی مورد حمایت بر حسب جنسیت عائله و محل سکونت..... ۷۲

فهرست اطلاع نگاشت

اطلاع نگاشت ۳-۱. توزیع نسبی خانوار مددجویی.....	۳۹
اطلاع نگاشت ۳-۳. توزیع نسبی خانوار با سرپرست زن.....	۴۴
اطلاع نگاشت ۳-۵. توزیع نسبی نفقات سالمند.....	۵۳
اطلاع نگاشت ۳-۶. درصد خانوار مورد حمایت بر حسب تعداد افراد.....	۵۷
اطلاع نگاشت ۳-۹. تعداد خانوار و نفقات زندانیان مورد حمایت.....	۷۱

پیش‌گفتار

کمیته امداد امام خمینی^(ه) بر اساس اندیشه‌ها و تفکرات دینی و فقهی بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی^(ه) با هویت دینی، مردمی و جهادی، عام المنفعه و غیرانتفاعی و با هدف حمایت از محرومان و نیازمندان تاسیس شده است. بازاندیشی در خاستگاه و فلسفه وجودی امداد امام^(ه) که اهداف مقدسی را دنبال می‌نماید، ترجمان این است که چگونه یک تفکر نوین و بدیع در عرصه حکمرانی دینی، نهادی با افق‌های روشن و والا می‌آفریند که الهام‌بخش در مسیر حل مسائل محرومان و کاهش فقر و محرومیت در جامعه و توسعه‌دهنده شبکه احسان و نیکوکاری باشد.

خداوند منان را شاکریم که فرصت و نعمت خدمت به ولی نعمتان جامعه و افتخار اعتماد و نمایندگی خیرین و نیکوکاران و نیز سازمان‌ها، موسسات خیریه و تشکل‌های مردمی را در راستای ارائه خدمت به محرومان به ما عطا فرمود.

این نهاد در اجرای منویات ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مبنی بر «توانمندسازی» و «ایجاد درآمد با ثبات» برای خانواده‌های تهیدست با رعایت کرامت و حرمت کمک‌شوندگان، در سال ۱۴۰۲ با ارائه خدمت در عرصه‌های متنوع حمایتی، اجتماعی و فرهنگی و با تأکید بر معیشت و سلامت، تأمین مسکن، اشتغال و زمینه‌سازی برای ایجاد کسب و کار و درآمد پایدار برای مددجویان و دهک‌های پایین درآمدی در مسیر توانمندسازی نیازمندان گام‌های موثری را برداشته است. شایان ذکر است امداد امام^(ه) به منظور تسهیل در ارائه خدمات به جامعه هدف و ارتقای سطح کمی و کیفی خدمات، اجرای طرح هوشمندسازی امداد امام^(ه) را در دستور کار قرار داده و نسبت به استقرار سامانه هوشمند امداد (سها) اقدام نمود. این سامانه با برخورداری متنوعی از قابلیت‌ها، دستاوردهای بسیاری را به همراه داشته و فرصت‌های بی‌بدیلی را ایجاد نموده که تحول در نظام آماری این نهاد از جمله آنها می‌باشد. این تحول، خود زمینه‌ساز ارائه خدمات عدالت‌محور و شایسته‌تر به مددجویان و نیازمندان گردیده است.

لذا، با این نگاه، سالنامه آماری ۱۴۰۲ که چهلمین و یکمین سالنامه آماری کمیته امداد امام خمینی^(ه) می‌باشد، با رویکرد و نظم جدیدی تهیه و بازآرایی شده و حاوی گزارش اقدامات و خدمات امداد امام^(ه) در سال مذکور بوده و به مسئولان، کارشناسان، برنامه‌ریزان، پژوهشگران و صاحب‌نظران ارجمند تقدیم می‌گردد تا از نظرات و پیشنهادات ارزشمندشان بهره‌مند شویم.

در پایان، ضمن تشکر و قدردانی از رهنمودهای حکیمانه و عنایات ویژه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و دفتر معظم له، حمایت‌های مستمر مراجع عظام تقلید، قوای سه‌گانه و کارگزاران محترم نظام اسلامی و اعتماد و حمایت‌های بی‌دریغ خیرین و نیکوکاران گرانقدر، از تمامی امدادگران مخلص و عزیز که در مسیر خدمت‌رسانی و رسیدگی به امور ولی‌نعمتان جامعه اسلامی همواره اهتمام دارند و به ویژه همراهی مستمر هیأت محترم امناء کمیته امداد امام خمینی^(ه) سپاسگزاری می‌نمایم. همچنین لازم می‌دانم از زحمات همکاران محترم معاونت برنامه‌ریزی و بودجه و سایر حوزه‌های ستادی و استان‌ها که در تولید و انتشار این سالنامه نقش‌آفرینی نموده‌اند، تشکر نمایم.

سید مرتضی بختیاری

عضو هیأت امناء و رئیس کمیته امداد امام خمینی^(ه)

مقدمه

کمیته امداد امام خمینی^(۵) با استعانت از خداوند متعال و توجه به رهنمودهای حکیمانه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و شعار و راهبرد محوری سال ۱۴۰۲ با عنوان سال «مهار تورم و رشد تولید» و با نگاهی به سیاست کلان کشور در حوزه کاهش فقر و محرومیت و اولویت های مددجویان و نیازمندان جامعه، راهبردها و برنامه‌های خود را بازتنظیم و مدون نموده است.

بر همین اساس، این نهاد در سال ۱۴۰۲ در راستای حمایت و صیانت از محرومان و نیازمندان جامعه و همسو با برنامه‌های بنیادین دولت محترم به ویژه جهش تولید مسکن و ایجاد فرصت‌های شغلی و اشتغال پایدار، اقدامات ارزشمندی را انجام داده و در پی این تلاش‌ها، دستاوردهای فاخر و ماندگاری حاصل شده است که مهم‌ترین آن‌ها، توانمندسازی مددجویان و خروج از چرخه حمایتی این نهاد بوده است.

با توجه به ماهیت مأموریت‌های امداد امام^(۵) و ضرورت هوشمندسازی، سامانه هوشمند امداد (سها) با استفاده از ظرفیت بانک‌های اطلاعاتی سایر دستگاه‌های مرتبط راه اندازی و به مرحله بهره‌برداری رسید؛ که یکی از دستاوردهای آن ایجاد امکان دسترسی به آمار و اطلاعات متقن، با کیفیت و به روز است. این موضوع، تحول در نظام آماری امداد امام^(۵) را رقم زده است و با تسهیل و توسعه مستمر زیرساخت‌های تبادل، پشتیبان گیری و نمایش اطلاعات آماری و اطلاع رسانی تولیدات آماری؛ میزان استناد به این آمارها و اطلاعات به ویژه در تعیین جهت گیری‌ها و سیاست های کلان و برنامه‌ریزی‌های راهبردی و عملیاتی، به نحوی بی‌سابقه افزایش یافته است.

در همین راستا، سالنامه آماری ۱۴۰۲ به عنوان گزارش مرجع، حاوی اطلاعاتی در مورد کمیته امداد امام خمینی^(۵) و دربرگیرنده مجموعه‌ای از آخرین اطلاعات آماری اقدامات انجام یافته در زمینه فعالیت‌های «توانمندسازی»، «حمایتی»، «مشارکت‌های مردمی» و «خدمات مدیریت» است که به منظور تامین نیازهای آماری تصمیم‌گیران، برنامه‌ریزان، پژوهشگران و سایر متقاضیان تهیه و منتشر شده که گزارش اجمالی آن به شرح ذیل است:

- این نهاد در سال ۱۴۰۲ از ۲۰۳ میلیون خانوار (حدود ۶ درصد از خانوارهای کشور) و افزون بر ۵ میلیون نفر (حدود درصد جمعیت کشور) حمایت نموده است.

- با نگاهی به نرخ تورم، سرانه کمک معیشت پرداختی به خانوارها در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته، --- درصد رشد داشته است.

- تأمین مسکن نیازمندان از طریق انعقاد تفاهم نامه با دستگاه‌های متولی، نهادهای حمایتی و مشارکت در طرح نهضت ملی مسکن مورد تاکید بوده و اعتبارات این برنامه نسبت به سال گذشته حدود درصد افزایش یافته است.

- اعتبار برنامه حمایت از ازدواج نیازمندان با تامین جهیزیه و لوازم ضروری که با هم افزایی نهادها و خیرین صورت می گیرد، در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته رشد -- درصدی داشته است.

- اعتبار برنامه حمایت از اشتغال نیازمندان با بهره گیری از منابع تسهیلات بانکی نسبت به سال قبل، درصد رشد را تجربه نموده است.

- منابع تسهیلات قرض الحسنه پرداختی صندوق امداد ولایت نسبت به سال قبل درصدی رشد داشته است.
- با همدلی و کمک های مومنانه بیش از میلیون نفر از مردم خیر و نیکوکار در طرح های مشارکت های مردمی این نهاد، زمینه ارائه خدمات بهتر و شایسته تر به محرومان و نیازمندان و مناطق محروم کشور فراهم شده است. شایان ذکر است، ارزش ریالی کمک های خیرین به این نهاد در این سال نسبت به سال قبل به میزان درصد رشد داشته است.

در سالنامه حاضر، گزیده ای از اطلاعات هر فصل در مقدمه آن ذکر شده است، که استفاده از آنها به منظور دستیابی به یک تصویر کلی از اطلاعات موجود در سالنامه و هر یک از فصل ها توصیه می شود. خاطر نشان می گردد در این گزارش به منظور افزایش جذابیت های بصری، از نمودارهای آماری و اطلاع نگاشت ها به نحوی مناسب استفاده شده است.

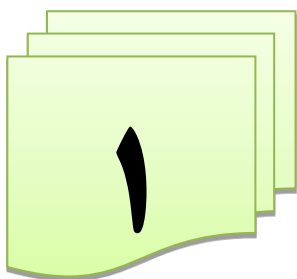
بدیهی است، ممکن است این سالنامه آماری دارای کاستی ها و نواقصی باشد که انشاء الله در سالنامه های بعدی بازنگری و لحاظ خواهد شد. از این رو، معاونت برنامه ریزی و بودجه، پذیرای انتقادات و پیشنهادهای سازنده تمامی صاحب نظران، پژوهشگران و کارشناسان ارجمند خواهد بود.

اینجانب از حمایت ها و عنایات اعضای محترم هیأت امنا، رئیس محترم امداد امام^(۵)، معاونین و مدیران محترم ستادی و استانی، همچنین از کوشش های همه جانبه امدادگران سراسر کشور، مدیران محترم برنامه ریزی و فناوری اطلاعات استان ها و نیز مرکز توسعه فناوری اطلاعات جناب آقای دکتر ذنوبی و همکاران ایشان و همکاران گرامی این معاونت به ویژه آقایان علی کریمی اصل، داود حسنی، سید احمد مدنی، علی گودرزی و دکتر اسفندیاری که در تولید و انتشار این سالنامه آماری مشارکت داشته اند، کمال تشکر و قدردانی را می نمایم.

سعید زارعزاده

معاون برنامه ریزی و بودجه

و مدیر مسئول انتشارات کمیته امداد امام خمینی^(۵)

معرفی کمیته امداد امام خمینی (ره)

۱- ۱. تاریخچه کمیته امداد امام خمینی (ره)

سابقه فعالیت‌های این نهاد به سال‌های قبل از پیروزی انقلاب و حدوداً سال ۱۳۴۲ برمی‌گردد که تعدادی از انقلابیون اول نهضت اسلامی که در زمره همراهان و همزمان حضرت امام خمینی (ره) قرار داشتند، از طرف معظم‌له مأموریت رسیدگی و حمایت گسترده و فراگیر از اعتصابیون و خانواده‌های شهدا، زندانیان سیاسی و نیازمندان جامعه را بر عهده گرفتند.

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و آغاز فعالیت مجدد بخش‌های اداری، اقتصادی و فرهنگی کشور، لزوم حمایت از نیازمندان در صدر برنامه‌های نظام قرار گرفت و ۲۲ روز پس از پیروزی انقلاب اسلامی در تاریخ ۱۴ اسفند ماه ۱۳۵۷ هجری شمسی، کمیته امداد امام خمینی (ره) به عنوان دومین نهاد انقلابی، با صدور حکم پرخیر و برکت و تاریخی حضرت امام خمینی (ره) برای مدت نامحدود، به منظور تحقق بخشیدن به اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه در توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان کشور تأسیس گردید.

براساس ماده ۲ اساسنامه کمیته امداد امام خمینی (ره)، هدف از تشکیل امداد امام (ره)، توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان با ارایه خدمات اجتماعی، حمایتی، فرهنگی و معیشتی به آنان می‌باشد. بر اساس ماده ۳ اساسنامه، کمیته امداد امام خمینی (ره) دارای شخصیت حقوقی و مقررات مالی و اداری و استخدامی مستقل است که تحت نظارت عالیه مقام معظم ولایت مطلقه فقیه و طبق مفاد اساسنامه آن اداره می‌شود.

اعضای این هیأت عبارتند از: آقایان حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین محسن کازرونی، سیدمرتضی بختیاری، مصطفی خاکسار قهرودی، حسین انواری، حمیدرضا ترقی، حجت‌الله عبدالملکی و سرکار خانم مرضیه وحید دستجردی.

اولین اساسنامه این نهاد در تاریخ ۱۳۶۶/۰۳/۲۰ به توشیح و تأیید حضرت امام خمینی (ره)، دومین اساسنامه آن در مورخ ۱۳۸۰/۰۹/۲۹ و سومین اساسنامه آن در مورخ ۱۳۹۴/۰۱/۱۵ به تأیید مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رسیده است.

۱-۲. اهداف و وظایف کمیته امداد امام خمینی^(ه)

کمیته امداد امام خمینی^(ه)، با هدف توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان تشکیل یافته است.

بر اساس ماده ۶ اساسنامه، اهداف و وظایف کمیته امداد عبارتند از:

۱. بررسی و شناخت انواع محرومیت‌های مادی و معنوی نیازمندان و تبیین آن‌ها و شناسایی افراد و خانواده‌های لازم‌الحمايه در شهر، روستا و عشایر.

۲. پیشنهاد خط‌مشی، سیاست‌های اجرایی، طرح و برنامه‌های مؤثر برای رفع محرومیت‌های نیازمندان در ابعاد مختلف به مراجع ذیربط با استفاده از تمام ظرفیت‌های مردمی و دینی و قانونی.

۳. فراهم آوردن امکانات لازم به منظور توانمندسازی، خوداتکایی، استقلال اقتصادی افراد و خانواده‌های نیازمند از طریق استعداد سنجی، مهارت آموزی، ایجاد اشتغال، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اعطای وام خدمات در حد توان.

۴. ایجاد تسهیلات لازم جهت سلامت خانواده‌های نیازمند و تأمین خدمات بهداشتی و درمانی و اقدام به بیمه‌های درمانی و اجتماعی آنان در حد امکانات و قوانین و مقررات مربوطه.

۵. پرداخت نقدی و مساعدت‌های غیرنقدی از قبیل تأمین مسکن، جهیزیه و کمک ازدواج نیازمندان.

۶. ارایه تسهیلات قرض‌الحسنه به نیازمندان در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امناء کمیته امداد امام^(ه) از طریق:

الف - صندوق قرض‌الحسنه با جذب سپرده‌های مردمی.

ب - بهره‌گیری از امکانات سایر صندوق‌های قرض‌الحسنه.

ج - بهره‌گیری از قرض‌الحسنه و تسهیلات بانک‌ها و مراکز دولتی.

د - استفاده از سایر ظرفیت‌های قانونی.

۷. ارایه خدمات فرهنگی به افراد و خانواده‌های نیازمند و ارتقاء باورهای دینی و سبک زندگی اسلامی آنان از طریق فعالیت‌های آموزشی، تربیتی با بهره‌گیری از ظرفیت حوزه‌های علمی و دیگر مراکز فرهنگی.

۸. صیانت از نهاد خانواده و ارایه خدمات مشاوره، مددکاری و حمایت‌های لازم حقوقی و قضایی از افراد و خانواده‌های نیازمند.

۹. انتقال تجربیات و راهکارهای رفع فقر و کمک به نیازمندان دیگر کشورها در چارچوب سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران.

۱۰. ترویج و احیاء فرهنگ احسان و نیکوکاری و اکرام ایثار و نشر سنت‌های حسنه اسلامی، جذب و جلب، تمرکز و مدیریت زکوات، صدقات، انفاقات، اعانات و درآمد موقوفات حمایتی و توانمندسازی که به نام کمیته امداد امام (ره) وقف می‌شود و مصرف آنها در جهت رفع انواع محرومیت‌های نیازمندان مطابق ضوابط اسلامی.

۱۱. ارتباط و هماهنگی با مؤسسات خیریه و تشکل‌های نیکوکاری مردمی داخل و خارج کشور به منظور تعامل و تبادل تجربه و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آنها در جهت انجام حمایت‌های مادی و معنوی از محرومان با تقویت و گسترش مشارکت مردمی.

۱۲. ایجاد سازوکار قانونی به منظور هماهنگی و ساماندهی نظارت بر حسن عمل مؤسسات خیریه رسمی مرتبط با فعالیت‌های کمیته امداد امام (ره).

۱۴. انجام مأموریت‌هایی در چارچوب اهداف و وظایف امداد امام که توسط مراجع قانونی تعیین و تأمین اعتبار می‌شود.

۱-۳. منابع مالی کمیته امداد امام خمینی (ره)

براساس ماده ۸ اساسنامه، منابع مالی کمیته امداد امام (ره)، عبارتند از:

الف: عنایات مقام معظم رهبری (مدظله العالی).

ب: اعتبارات و کمک‌های دولت جمهوری اسلامی ایران.

ج: هدایا و کمک‌های مردمی، مؤسسات، سازمان‌ها و نهادهای داخل و خارج کشور.

د: صدقات، نذورات، زکوات، انفاقات، هبه و ثلث و موقوفاتی که به نام کمیته امداد امام (ره) وقف می‌شود.

ه: درآمد حاصل از فعالیت‌های اقتصادی شرکت‌ها و مؤسسات وابسته براساس سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و فروش اموال (منقول و غیرمنقول).

۱-۴. سند چشم‌انداز ۱۰ ساله کمیته امداد امام خمینی (ره)

۱. برخوردار از متوسط رشد سالیانه ۲ درصد شاخص بهره‌وری کل سازمان و کاهش متوسط سالیانه ۴

درصدی هزینه تمام‌شده خدمات به نسبت سال پایه (بدون احتساب نرخ تورم سالانه)

۲. معتبرترین مرجع داده‌ای و دانشی در نظام خدمت به محرومین.

۳. مؤثرترین نهاد در جهت‌دهی به سیاست‌ها و برنامه‌های عرصه خدمت به محرومین.

۴. برخوردار از گسترده‌ترین، معتبرترین و کارآمدترین شبکه مردمی احسان و نیکوکاری در کشور، منطقه و جهان اسلام.
۵. برخوردار از میانگین رشد سالانه ۲۰ درصدی مشارکت‌های پایدار مردمی در برنامه‌های حمایت و توانمندسازی محرومین (بدون احتساب نرخ تورم سالانه).
۶. مرجع جذب و جلب و مدیریت و مصرف زکوات، صدقات، انفاقات، اعانات و درآمد موقوفاتی که به نام امداد امام وقف می‌شود.
۷. دست‌یافته به پوشش ۱۰۰٪ بسته خدمات توانمندسازی و کاهش دوره حمایت معیشتی به میزان حداکثر ۵ سال برای مددجویان واجد شرایط.
۸. الهام‌بخش در عرصه حاکمیت دینی در حل مسئله محرومین و مؤثر در تقویت همگرایی مردم و حکومت اسلامی.

۱- ۵. بیانیه مأموریت کمیته امداد امام خمینی^(ه)

کمیته امداد امام خمینی^(ه) نهادی دینی، انقلابی، حاکمیتی، برخوردار از چند دهه تجربه، دانش روز و با رویکردی مردمی است که تحت نظارت عالی مقام معظم ولایت مطلقه فقیه، همسو با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و در راستای کمک به تحقق نظام آرمانی حقوق و تکالیف متقابل حکومت اسلامی و محرومین جامعه، عدالت اجتماعی و صیانت از حقوق محرومین و تقویت همبستگی‌های اجتماعی، در چارچوب اساسنامه از طریق زیر اقدام می‌نماید:

- استقرار و راهبری نظام ملی احسان و نیکوکاری و پیوند دادن ظرفیت‌های مردمی با دستگاه‌های موظف.
- شناسایی، پایش فقر، حمایت، توانمندسازی و ارتقای منزلت نیازمندان.
- دیده‌بانی و هوشمندی نظام خدمت به محرومین.
- ظرفیت‌سازی، سامان‌دهی، شبکه‌سازی و جهت‌دهی به مأموریت و مسئولیت‌های اجتماعی نهادهای حاکمیتی، دولتی، عمومی و بخش خصوصی و جبهه فعالان خدمت به محرومین اعم از مراکز نیکوکاری، خیریه‌ها، گروه‌های جهادی، تشکل‌های مردمی و آحاد مردم.
- اثرگذاری بر سیاست‌ها و قوانین مرتبط به نفع محرومین و کمک به رفع فقر و محرومیت.
- ترویج گفتمان احسان و نیکوکاری مبتنی بر سنت‌های حسنه اسلامی.

این اقدامات در عرصه‌های مختلف خدمات اجتماعی، اقتصادی، حمایتی، معیشتی، فرهنگی و حقوقی به محرومین در سطوح مختلف ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به صورت مستقیم و غیرمستقیم ارائه می‌گردد.

۱-۶. بیانیه ارزش‌های محوری حاکم بر کمیته امداد امام خمینی (ره)

۱. خداپاوری و توجه به جلب رضایت الهی و اقتداء به سیره معصومین (ع) در خدمت به محرومین.
۲. بهره‌گیری از مشارکت همه جانبه مردم، خرد جمعی و مسئولیت‌پذیری جامعه در تحقق وظیفه حکومت اسلامی نسبت به محرومین.
۳. ارتقای فرهنگ خود کنترلی مبتنی بر وجدان کاری و تعهد و انضباط اداری و مالی و توسعه فرهنگ سبقت در خدمت خالصانه و بی‌منت با تاسی از تعالیم اسلامی.
۴. صیانت از کرامت مستضعفین و محرومین به عنوان ولی نعمتان انقلاب اسلامی با رویکرد نوآوری و شکوفایی استعدادها.
۵. ایجاد عدالت اجتماعی و رفع محرومیت در کشور.
۶. حاکمیت ارزش‌های بنیادین اسلامی و انقلابی و تبعیت از رهنمودهای ولی فقیه زمان در طراحی و برنامه‌ریزی حمایت از اقشار محروم.
۷. رویکرد خانواده‌محوری در طراحی برنامه‌های حمایت از اقشار محروم.
۸. تقویت بنیه دینی و ارزشی محرومان به عنوان سرمایه اجتماعی نظام و پرهیز از هر گونه ورود به فعالیت‌های جناحی.
۹. نیازمحوری و انعطاف‌پذیری در طراحی و ارائه خدمات کارآمد و جهادی با رویکرد توانمندسازی.

۱-۷. وضعیت موجود و اهم آمار عملکرد کمیته امداد امام خمینی^(ه) در سال ۱۴۰۲

آمارهای جمعیتی جامعه هدف:

- جامعه هدف مددجویان، تعداد ۲,۳۵۹,۲۱۸ خانوار با جمعیتی معادل ۵,۰۰۴,۱۲۳ نفر (معادل ۵ درصد خانوار کشور).
- از این تعداد ۲,۲۶۰,۷۶۷ خانوار با جمعیتی معادل ۴,۶۶۹,۴۳۹ نفر معیشت بگیر هستند.
- از لحاظ تفکیک جنسیتی ۶۵ درصد مددجویان (۳,۲۴۴,۲۴۵ نفر) دختران و زنان و مابقی به تعداد نفر مردان هستند.
- از این تعداد خانوار ۱,۱۲۰,۱۸۰ خانوار ساکن در مناطق شهری (۴۸ درصد شهری) و ۱,۲۳۹,۰۴۳ خانوار ساکن مناطق روستایی (۵۲ درصد روستایی) هستند.
- از این تعداد ۱,۲۶۴,۲۶۹ خانوار با سرپرست زن و تعداد عائله ۱,۹۰۲,۷۷۵ نفری هستند (معادل ۳۸ درصد زنان سرپرست خانوار کشور).
- بعد خانوار در خانوار با سرپرست زن معادل ۱.۵ نفر و برای مردان ۲.۸ نفر است. بیش از ۶۵ درصد زنان سرپرست خانوار به تنهایی زندگی می کنند.
- جمعیت سالمند ۶۰ سال به بالا مورد حمایت امداد معادل ۱,۶۳۳,۲۳۵ نفر هستند (معادل ۲۰ درصد سالمندان کشور).
- میانگین سنی مددجویان ۴۵ سال است؛ این میزان برای زنان سرپرست خانوار ۵۹ سال و برای سالمندان ۷۵ سال است.
- ۴۰ درصد مددجویان به تنهایی زندگی می کنند؛ ۳۰ درصد خانوار مددجویان دو نفره؛ ۱۵ درصد در خانوارهای سه نفری و ۹ درصد خانوار چهار نفری و فقط ۶ درصد مددجویان در خانوارهای پرجمعیت بالای نفره زندگی می کنند.
- وضعیت تاهل سرپرستان خانوار؛ ۴۹ درصد متاهل، ۶ درصد مجرد و ۳۲ درصد به علت فوت و ۱۳ درصد به علت طلاق فاقد همسر هستند.
- بیش از ۷۵ درصد مددجویان مورد حمایت جز سه دهک پایین جامعه هستند.
- ۵۹ درصد خانوار دارای مسکن ملکی اند، ۱۳ درصد خانوارها دارای مسکن اجاره ای و ۲۶ درصد خانوارها در منازل سکونت رایگان وقفی و ورثه ای زندگی می کنند.

حوزه حمایت و سلامت خانواده:

- بیشترین دلایل علت حمایت از خانوار مددجویان به ترتیب درصد فوت شوهر، درصد سرپرست سالمند، درصد نیازمندان موضوع تبصره ۱۴، درصد فوت شوهر و
- حمایت از ۳۷ هزار خانوار زندانی با جمعیتی بالغ بر ۱۲۷ هزار نفر.
- حمایت از ۸۴ هزار نفر از مددجویان دارای بیماری خاص و صعب‌العلاج.
- کمک به رفع سوءتغذیه ۵۸ هزار مادر باردار و شیرده با ارائه بسته‌های غذایی.
- حمایت از ۱۲۴ هزار مددجو با پرداخت حق بیمه‌های اجتماعی.
- کمک به تامین مسکن ۱۲۲ هزار خانوار با پرداخت اجاره مسکن.
- کمک به ازدواج ۷۵,۰۴۳ مددجو در قالب تامین مورد جهیزیه نوعروس، مورد جهیزیه ازدواج مجدد زنان سرپرست خانوار و مورد هدیه ازدواج پسران.
- تامین ۱۰۰,۲۵۳ قلم از لوازم ضروری زندگی در قالب تعداد یخچال، کولر آبی، بخاری گازی، دستگاه آبگرمکن و سایر اقلام (تلویزیون، فرش، جاروبرقی، اجاق گاز و...) با کمک خیرین و منابع دولتی بین مددجویان توزیع شده است.
- پرداخت وام‌های قرض‌الحسنه به منظور گشایش مشکلات کاری و زندگی مردم نیازمند از محل منبع صندوق امداد ولایت و هم‌افزایی با بانک‌ها، به تعداد ۲۶۹,۹۶۲ نفر و مبلغ ۵۲,۸۹۲ میلیارد ریال.

حوزه امور فرهنگی

- حمایت از ۸۰۱,۸۷۳ دانش‌آموز و ۴۶,۳۹۷ دانشجو و ۲,۴۰۹ طلبه در خانوار مددجویان.
- شناسایی و ارائه خدمات به تعداد ۱۰,۹۹۶ نفر نخبه و استعداد برتر.
- اعزام بیش از ۷۳ هزار مددجو مورد حمایت به اردوهای زیارتی در قالب شرکت در مراسم پیاده‌روی بزرگ اربعین حسینی و اردوهای سراسری.
- ارائه بیش از ۲۸۰ هزار خدمت مشاوره در قالب مشاوره فردی، مشاوره گروهی، تحصیلی، ازدواج، شغلی، خانوار زندانی و
- ارائه بیش از ۴۰۰ هزار نفر ساعت آموزش‌های آگاه‌سازی و مهارت‌های زندگی به جامعه هدف.

حوزه حقوقی و امور مجلس:

- معاضدت قضایی به ۳,۹۴۶ پرونده حقوقی مددجویی در ۶۹۰ میز خدمت با همکاری ۲,۱۱۳ وکیل نیکوکار.
- اجرای برنامه‌های آموزش حقوقی با حضور ۳۱,۰۰۴ مددجو.

حوزه اشتغال و خودکفایی:

- پرداخت ۲۵۴,۸۸۷ فقره تسهیلات اشتغال به ارزش ۲۸۴,۸۰۰ میلیارد ریال برای حمایت از طرح‌های اشتغال و خودکفایی.
- ایجاد ۲۴۷,۲۸۰ فرصت شغلی؛ شامل ۸,۷۸۴ فرصت شغلی از طریق کارایی و ۲۳۸,۴۹۶ فرصت شغلی در قالب طرح‌های اشتغال.
- ارائه آموزش‌های هدفمند کسب و کار به ۱۳۲,۸۳۹ نفر از مددجویان.
- نظارت بر ۵۳۷ هزار طرح اشتغال جاری در راستای حمایت و پایدارسازی مشاغل.

دفتر تامین مسکن و امور مهندسی ساختمان

- کمک به تأمین مسکن مددجویان با ۳۳,۸۶۳ خرید و احداث واحد مسکونی، احداث فضای جانبی (سرویس بهداشتی، حمام، لوله کشی گاز و...) برای ۳۸,۴۲۲ واحد و ارائه خدمت تعمیرات به ۴۳,۴۸۹ واحد.

حوزه توسعه مشارکت‌های مردمی

- درآمد صدقات (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۹,۲۵۰ میلیارد ریال
- درآمد طرح اکرام و محسنین (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۴۵,۷۰۵ میلیارد ریال (حمایت از بیش از ۵۱۳ هزار یتیم و فرزندان محسنین توسط ۱۰۳ میلیون نفر حامی).
- درآمد طرح زکات (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۲۷,۰۸۳ میلیارد ریال.
- کمک‌های مبتنی بر نیاز (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۱۲۶,۰۲۴ میلیارد ریال.
- تعداد ۷,۷۵۴ مرکز نیکوکاری فعال و ارزش کمک‌های ارائه شده به میزان ۱۱۶,۶۸۳ میلیارد ریال.
- کل درآمد کمک‌های مردمی با احتساب مراکز نیکوکاری: ۲۰۸,۰۶۲ میلیارد ریال

تعاریف و مفاهیم آماری

۲- ۱. تعریف مفاهیم کلیدی

مددجو: فرد نیازمندی است که به دلیل هم‌خوانی وضعیت عمومی وی با شرایط پذیرش مندرج در دستورالعمل‌های کمیته امداد امام^(ه) در یک بازه زمانی مشخص و متناسب با نیاز، از خدمات پیش‌بینی شده بهره‌مند شده است.

خانوار مددجو: مجموعه مددجویان و افرادی که هم‌خرج هستند، اقامتگاه و تغذیه مشترک دارند. خانوار مددجو می‌تواند یک نفره باشد.

سرپرست خانوار: عضوی از خانوار است که معمولاً مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد نحوه هزینه‌کردن درآمدهای خانوار را برعهده دارد. سرپرست خانوار لزوماً مسن‌ترین عضو خانوار نیست و می‌تواند زن یا مرد باشد. در خانوار یک نفره، تنها عضو خانوار، سرپرست خانوار محسوب می‌شود.

سالمند: به افراد ۶۰ ساله و بیشتر سالمند گفته می‌شود.

زن سرپرست خانوار: زنی است که مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد نحوه هزینه‌کردن درآمدهای خانوار را برعهده دارد.

خروج مددجویی: به خارج شدن مددجو از سیستم دریافت خدمات امداد امام^ه گفته می‌شود که به یکی از علل فوت، ازدواج و یا تأمین نیازهای مادی و معنوی مددجو بر اساس ضوابط و مقررات جاری امداد به گونه‌ای که مشمول تداوم خدمات امداد نشود، حادث می‌شود.

شناسایی نیازمند: فرایندی است که بر اساس شاخص‌های فقر در جغرافیای کشور و با به‌کارگیری ظرفیت‌های سازمان‌های ذی‌ربط و با رعایت اصل حرمت و کرامت خانواده‌ها به شناسایی مستمر خانواده‌ها و افراد نیازمند می‌پردازد.

پذیرش نیازمند: فرایندی است که طی آن بر مبنای ضوابط اجرایی امداد و رعایت اصول و کارافزارهای مددکاری اجتماعی، به بررسی و پاسخگویی نیازمندان شناسایی شده جهت دریافت خدمت از کمیته امداد امام^(ه) می‌پردازد.

برنامه رفع یا کاهش فقر مطلق (مددجویان موضوع تبصره ۱۴): به تسهیلاتی گفته می‌شود که به نیازمندان شناسایی شده از محل اعتبارات هدفمندی یارانه‌ها در قانون بودجه سالیانه کل کشور تعلق می‌گیرد.

کودک دچار سوء تغذیه: کودکان زیر ۵ سالی هستند که با توجه به شاخص تن‌سنجی توسط مراکز بهداشتی و درمانی به کمیته امداد امام^(۵) معرفی می‌شوند.

مادر باردار و شیرده: به مادر باردار از ابتدای چهارماهگی بارداری تا پایان شش ماهگی کودک اطلاق می‌شود.

بیمه مکمل مددجویی: ارائه مساعدت به بیماران جهت تأمین بخشی از هزینه‌های درمانی شامل کلیه هزینه‌های مازاد بر تعرفه و خارج از بسته بیمه پایه.

بیمه اجتماعی: بیمه‌ای است که معمولاً توسط دولت ارائه می‌شود و هدف از آن ایجاد حداقل پوشش بیمه‌ای برای تمام یا اقشاری از جامعه در مواجهه با مخاطرات دوران بازنشستگی، بازماندگی، از کارافتادگی، بیکاری و امثالهم می‌باشد.

مشمول طرح‌های اشتغال و خودکفایی از محل کد ۹۹۴: افرادی هستند که پرداخت حق بیمه آن‌ها بصورت ۱۰۰٪ توسط شخص بیمه شده یا کمیته امداد امام^(۵) صورت می‌پذیرد. همچنین وفق توافقات فی‌مابین افرادی که از مورخ ۸۸/۱/۱ به بعد به هر نحو نزد سازمان تأمین اجتماعی سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، در این گروه قرار خواهند گرفت.

مشمول طرح‌های اشتغال و خودکفایی شهری و روستایی و زنان سرپرست خانوار شهری از محل بند (ب) ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون هدفمندسازی یارانه‌ها: افرادی هستند که پرداخت قسمتی از حق بیمه آنها (۵۵.۵٪ حداقل حقوق و دستمزد سالانه بر مبنای ۱۸٪) از محل معافیت اعتبارات حاصل از هدفمندسازی یارانه‌ها صورت گرفته و مابقی توسط بیمه شده یا کمیته امداد امام^(۵) تا زمانیکه تحت پوشش این نهاد باشند، پرداخت می‌شود. پس از خروج از پوشش این نهاد، بیمه شده ضمن احراز شرایط مقرر در سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند نسبت به واریز کامل حق بیمه اقدام نماید. ضمناً نایبیتی هیچ گونه سابقه پرداخت حق بیمه پس از ۸۸/۱/۱ داشته باشند.

توانمندسازی: مجموعه‌ای از مداخلات حرفه‌ای و تخصصی هدفمند است که با توان‌سنجی آغاز و با تاکید بر رویکرد اجتماع محور و خانواده محور با مشارکت ذی‌نفعان طی زمان‌بندی مشخص موجب بهبود وضعیت زندگی جامعه هدف شده به‌طوری که نیازمند دریافت حمایت نباشند و از چرخه خدمات حمایتی خارج شوند.

مجتمع فرهنگی - تربیتی: مجموعه‌ای است که در آن خدمات فرهنگی به مددجویان ارائه می‌شود.

مجتمع فرهنگی شبانه‌روزی: مجموعه‌ای است که در آن علاوه بر ارائه خدمات فرهنگی، خدمات اسکان شبانه‌روزی برای دانش‌آموزان نیز ارائه می‌شود.

اردوی مددجویی: سفر گروهی است که با اهداف مشخص (زیارت، تفریح، کسب دانایی و...) و تحت هدایت و نظارت مربیان با اخذ مجوز از مراجع ذی‌صلاح کمیته امداد امام (ع) و به صورت درون استانی، منطقه‌ای و کشوری برای مددجویان برگزار می‌شود.

آموزش مددجو: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با هدف ارتقا و یا اصلاح سطح بینش، دانش و مهارت مددجو و بر اساس نیازسنجی صورت گرفته انجام می‌شود.

دانش‌آموز خانوار مددجو: دانش‌آموزی است که سرپرست آن دارای پرونده مددجویی (کد مددجویی) فعال باشد.

دانش‌آموز بهره‌مند از خدمات: آن گروه از دانش‌آموزان عضو خانوار مددجو که از خدمات کمیته امداد امام (ع) بهره‌مند شده‌اند.

دانشجوی خانوار مددجو: دانشجویی است که سرپرست آن دارای پرونده مددجویی (کد مددجویی) فعال باشد.

دانشجوی بهره‌مند از خدمات: آن گروه از دانشجویان عضو خانوار مددجو که از خدمات کمیته امداد امام (ع) بهره‌مند شده‌اند.

مشاوره مددجویی: فرایند تخصصی و حرفه‌ای روانشناختی بین مراجع و مشاور، با هدف بهبود وضعیت روحی-روانی مراجع که از طریق آن مشاور به مراجع کمک می‌کند ضمن آگاهی از شخصیت خود، به جستجوی راه حل برای مشکلاتش باشد و بتواند تصمیم مناسب و معقولی اتخاذ کند.

راهنمایی: فعالیتی است با هدف پیشگیری از مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، روانی و رفتاری که در خلال آن مشاور تلاش می‌کند مراجع را برای استفاده بهینه و موثر از ظرفیت‌ها و منابع فردی، سازمانی و محیطی راهنمایی کند.

طرح اشتغال خودکفایی: طرح اشتغالی است که ظرفیت درآمدزایی بالاتر از حداقل حقوق مصوب قانون کار را طی یک دوره زمانی معین برای مددجوی مورد حمایت کمیته امداد امام^{ره} فراهم نماید.

طرح اشتغال کارانگیزی: طرح اشتغالی است با درآمد محدود که به منظور ارتقاء روحیه و امید به زندگی برای مددجویانی که از مشکلات جسمی یا روحی رنج برده و یا کم‌توان هستند، اجرا می‌شود.

طرح اشتغال توان‌افزایی: طرح اشتغالی است که در قالب مشاغل خرد و کوچک قابل اجرا بوده، منجر به بهبود سطح معیشت خانواده مددجو شده و افزایش توان ایشان را برای خودکفایی و خروج از حمایت فراهم نماید.

طرح اشتغال کارفرمایی: فرایند به‌کارگیری قانونی مددجویان متقاضی و مستعد اشتغال توسط کارفرمایان است که در ازای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه به کارفرما صورت می‌گیرد.

مجری طرح اشتغال: مددجویی که با دریافت خدمات اشتغال از امداد امام^{ره} به اجرای یکی از طرح‌های اشتغال کمیته امداد امام^{ره} مبادرت می‌ورزد.

فضای خودکفایی: مکانی است که برای مددجو متناسب با نوع طرح اشتغال به مددجو اختصاص داده شده تا زمینه اجرای آن طرح برای وی فراهم شود.

حق الزحمه کاریابی: مبلغی است که به دفاتر یا موسسات کاریابی یا کارفرمایان در قبال به‌کارگماری مددجویان بر اساس ضوابط تعیین‌شده این نهاد، پرداخت می‌شود.

مشوق حق بیمه سهم کارفرما: مبلغی است که به عنوان بخشی از حق بیمه سهم کارفرما به منظور ایجاد انگیزه در کارفرمایان برای به کارگیری مددجویان مستعد اشتغال به کارفرمایان پرداخت می‌گردد.

خودکفایی مددجو: وضعیتی است که به واسطه اشتغال مددجو منجر به کسب درآمد ماهیانه برابر حداقل حقوق مصوب شورای عالی کار می‌شود.

آموزش کسب و کار: آموزشی است که به منظور آماده سازی متقاضی اشتغال برای انجام یک حرفه خاص یا احراز یک شغل ارائه می‌شود.

آموزش مقدماتی اشتغال: آموزشی است که متناسب با گروه‌های مختلف جامعه مددجویی تدوین و موجب توسعه فرهنگ کارآفرینی، ایجاد نگرش کارآفرینانه و ارتقای مهارت‌های عمومی مددجویان در حوزه کسب و کار می‌شود.

آموزش مهارت‌آموزی اشتغال: آموزشی است که به منظور ایجاد مهارت و توانایی برای احراز شغل و یا افزایش مهارت اولیه ارائه می‌گردد.

آموزش پایدارسازی و توسعه کسب و کار: آموزشی است که به منظور ارتقای سطح دانش فنی و افزایش بازدهی مددجوی دریافت‌کننده خدمات اشتغال از طریق آشنایی با نوآوری‌های علمی، تجربی و یا ارتقای دانش و تجربه وی در زمینه شغلی ارائه می‌شود.

راهبر شغلی: به کارآفرینی حرفه‌ای گفته می‌شود که در یک زمینه شغلی خاص دارای تجربه و سابقه موفق بوده و بر تمام حلقه‌های زنجیره ارزش آن تسلط دارد و در قالب الگوی راهبری شغلی به ایجاد اشتغال برای مددجویان مستعد اشتغال اقدام می‌نماید.

جهادگر کارآفرین: فرد داوطلبی است که با انگیزه جهادی و انقلابی و در فرایندی مشخص انتخاب شده و با حوزه اشتغال امداد امام^{ره} به مدت حداقل ۵ ساعت در طول هفته همکاری می‌نماید.

ساختمان اداری: تمامی املاکی که دارای کاربری اداری بوده و در حال حاضر برای امور اداری استفاده می‌شود و صرفاً شامل ساختمان‌های دفتر مرکزی و ادارات کل استان‌ها می‌شود.

ساختمان حمایتی: تمامی املاکی که در راستای تحقق مأموریت‌های اصلی توسط امداد مورد استفاده و بهره‌برداری می‌باشد از قبیل اداره، خوابگاه، اردوگاه، کانون فرهنگی و آموزشگاه.

ساختمان نیمه تمام (در جریان): ساختمانی که عملیات ساختمانی آن بر اساس نقشه‌های پروژه به اتمام نرسیده و آماده بهره‌برداری نمی‌باشد.

ساختمان تکمیل شده: ساختمانی است که کلیه کارهای ساختمانی آن بر اساس نقشه‌های پروژه به اتمام رسیده و قابل بهره‌برداری می‌باشد.

تعمیر کلی ساختمان: تعمیراتی است که به منظور رفع نواقص اساسی ساختمان‌های حمایتی - اداری و مسکن مددجویی و احیاء مجدد قسمت‌های اصلی مستهلک ساختمان انجام و در نهایت سبب افزایش ارزش افزوده ساختمان می‌گردد. مانند اجرای مجدد کل یا بخش زیادی از عایق‌بام، تعویض قطعات اصلی موتورخانه، نقاشی مجدد ساختمان، تعویض کل یا بخش زیادی از کف‌سازی ساختمان، تخریب و اجرای مجدد تیغه‌های داخلی ساختمان، اجرای پارتیشن‌بندی، نوسازی نمای ساختمان یا دیوار محوطه بدلیل فرسودگی، اجرای سیستم لوله‌کشی جدید و

تعمیر جزئی ساختمان: تعمیراتی است که به طور مستمر برای نگهداری و رفع نواقص و معایب جزئی ساختمان‌های حمایتی - اداری و مسکن مددجویی انجام می‌گردد. مانند تعمیر شیرآلات، لکه‌گیری عایق‌بام یا نازک‌کاری، تعویض یا تعمیر یراق‌آلات درب و پنجره، تعویض شیشه‌ی پنجره، تعویض کلید و پرز، سرویس سالیانه موتورخانه بدون تعویض قطعات و

میز خدمت حقوقی: فعالیتی است با اهداف ارائه مشاوره حقوقی به مددجویان، تسهیل ارائه خدمات حقوقی به مددجویان، ارتقای سطح آگاهی حقوقی مددجویان، احقاق حق و جلوگیری از پایمال شدن حقوق مددجویان و کمک به فرآیند دادرسی ایشان.

مشترک صدقات: خیری است که کمک‌های خود را به نیت صدقه و از طریق صندوق‌های صدقات (کوچک، بزرگ معابر و اماکن) و همچنین اشتراک‌های الکترونیکی پرداخت می‌نماید.

طرح صدقات: مجموعه مساعدت‌ها و کمک‌های خیرین است که از طریق انواع صندوق‌های صدقات و سایر روش‌ها و بسترهای نوین در راستای رفع سبب نیازمندی خانوارهای محروم دریافت می‌گردد.

کمک‌های مردمی: کمک‌های نقدی و غیرنقدی است که توسط خیرین حقیقی یا حقوقی در قالب سرفصل‌های خدمت‌رسانی امداد انجام می‌شود.

کمک‌های غیرمستقیم حامیان و خیرین: کمک‌هایی است که حامیان و خیرین، (واریز وجوه و تحویل کالا و اموال) با واسطه امداد نسبت به کمک به محرومین اقدام می‌نمایند.

کمک‌های مستقیم حامیان و خیرین: کمک‌هایی است که حامیان و خیرین، وجوه نقد و کالا را مستقیماً با معرفی کمیته امداد در اختیار مددجویان قرار می‌دهند.

مرکز نیکوکاری: تشکل مردمی مستقل (اشخاص حقیقی یا حقوقی) است که با کسب مجوز از کمیته امداد امام^{۲۰} و به صورت داوطلبانه به منظور جذب کمک‌های مردمی و ارائه خدمات به نیازمندان در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و با نظارت عالی کمیته امداد امام^{۲۰} در سطح جغرافیایی مشخص فعالیت می‌نماید.

مرکز نیکوکاری کارآفرینی: مرکز نیکوکاری تخصصی است که به‌عنوان تسهیلگر ایجاد اشتغال برای محرومین و نیازمندان مستعد محدوده جغرافیایی خود فعالیت می‌نماید.

زکات: زکات در اصطلاح فقهی به مقدار معینی از اموال خاص انسان که به شرط رسیدن به حدنصاب باید در موارد مشخص خود مصرف شود، گفته می‌شود. زکات در نه مورد واجب می‌شود: گندم، جو، خرما، انگور (کشمش)، طلا، نقره، گوسفند، گاو و شتر و همچنین سایر غلات (غیر از گندم، جو، خرما و کشمش) نیز زکات آن مستحب است.

زکات فطریه: مبلغی است که در طول یا پس از پایان ماه مبارک رمضان در قالب زکات فطریه بر اساس تعیین ولی فقیه یا نماینده وی بر اساس شاخص‌های تعیین شده شرع مقدس، توسط کمیته امداد امام^{۲۰} و سایر مبادی به تفکیک افراد عام یا سادات جمع‌آوری می‌شود.

کفاره: کفاره در شرع مقدس جریمه‌ای است که در ازای انجام برخی کارهای حرام یا ترک بعضی واجبات باید پرداخت گردد. آزادکردن بنده، اطعام یا پوشاندن فقیر، روزه گرفتن و قربانی از مهمترین کفارات هستند.

مؤدی زکات: خیری است که براساس شرع، زکات به وی تعلق گرفته و آن را به صورت نقدی، غیرنقدی (بخشی از مال مشمول حکم زکات) یا ترکیبی از هر دو روش پرداخت می‌نماید.

طرح اکرام: طرحی است که از نیمه دوم سال ۱۳۷۸ با هدف حمایت مادی و معنوی حامیان محترم از فرزندان یتیم و محسنین (غیر ایتام) تحت حمایت کمیته امداد امام^(۵) جهت تأمین نیازمندی‌های آنان در زمینه‌های معیشتی، تحصیلی، درمان و ... اجرا گردیده است.

حامی: خیری است که حمایت مادی و معنوی از یک یا چند یتیم یا فرزند محسنین را برعهده داشته و حداقل در یک سال گذشته دارای یک پرداخت باشد.

فرزندان محسنین: به افراد زیر ۱۸ سال سن که غیر یتیم بوده و مطابق با دستورالعمل‌های امداد امام^۵ نیازمند حمایت بوده و مددجوی کمیته امداد امام^(۵) باشند، گفته می‌شود.

ایتام: به افراد زیر ۱۸ سال سن که پدر وی فوت کرده است، یتیم می‌گویند.

روش‌های نوین: مجموعه روش‌های که شامل پرداخت الکترونیکی به حساب‌های امداد از قبیل پرداخت از طریق لینک، QR، USSD و موارد مشابه باشد.

امور حمایتی محرومین و زدودن فقر

۳- ۱. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر

یسئلونک ماذا ینفقون قل ما أنفقتم من خیر فلولوالدین - والأقربین و الیتامی و المساکین و ابن السبیل و ما تفعلوا من خیر فإن الله به علیم.

(ای پیغمبر) از تو سؤال می‌کنند در راه خدا چه انفاق کنیم؛ بگو هر چه از مال خود انفاق کنید درباره پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و مستمندان و در راه ماندگان رواست و هر کار خیری می‌کنید خداوند از آن آگاه است. (سوره بقره، آیه ۲۱۵)

فقر از مهم‌ترین مسائل و دردهای جوامع بشری است و قسمت بزرگی از تلاش‌های انسان و جوامع و مکتب‌ها در مبارزه با این مشکل خلاصه می‌شود، علیرغم پیشرفت‌هایی که در بیشتر شئون نصیب انسان گشته، هنوز آمار افراد فقیر و تنگدست که در تأمین معاش خود در مانده‌اند بالاست و سیستم‌های اقتصادی حاکم بر کشورها در حل این مشکل سخت در مانده‌اند.

اسلام که دینی مبتنی بر ایدئولوژی الهی و بینش توحیدی است به این مسئله اندیشیده و راه‌حلهایی را ارائه داده است. در این ارتباط رسیدگی و مراقبت از بیماران، معلولان، از کارافتادگان، اسیران، یتام، زنان بی‌سرپرست، سالمندان، در راه‌ماندگان، مصیبت‌زدگان، آسیب‌دیدگان، مستمندان و محرومان را مطرح و از جمله وظایف حکومت اسلامی و امت مسلمان قلمداد نموده است.

کمیته امداد امام خمینی^(۵) به عنوان نهادی جوشیده از بطن انقلاب شکوهمند اسلامی و با الهام از تعالیم تعالی بخش شرع مقدس، تولیت و رسیدگی به مسائل و مشکلات مددجویان و محرومان در تمامی زمینه‌های ممکن را در رأس برنامه‌ها و اقدامات خود قرار داده است.

در این فصل اطلاعات مختصری از وضعیت خانوارها و نفقات مددجو و عملکرد برنامه‌های امور حمایتی مانند کمک به تأمین سلامت نیازمندان، برنامه امنیت تغذیه و ... ارائه گردیده است.

لازم به ذکر است با عنایت به استقرار کامل سامانه سها و امکان رصد اطلاعات افراد بهره‌مند از خدمات در سال ۱۴۰۲؛ آمارها بر اساس مددجویان فعال (کمک معیشت‌بگیر و تک/چند خدمتی) در سامانه مذکور گزارش می‌گردد.

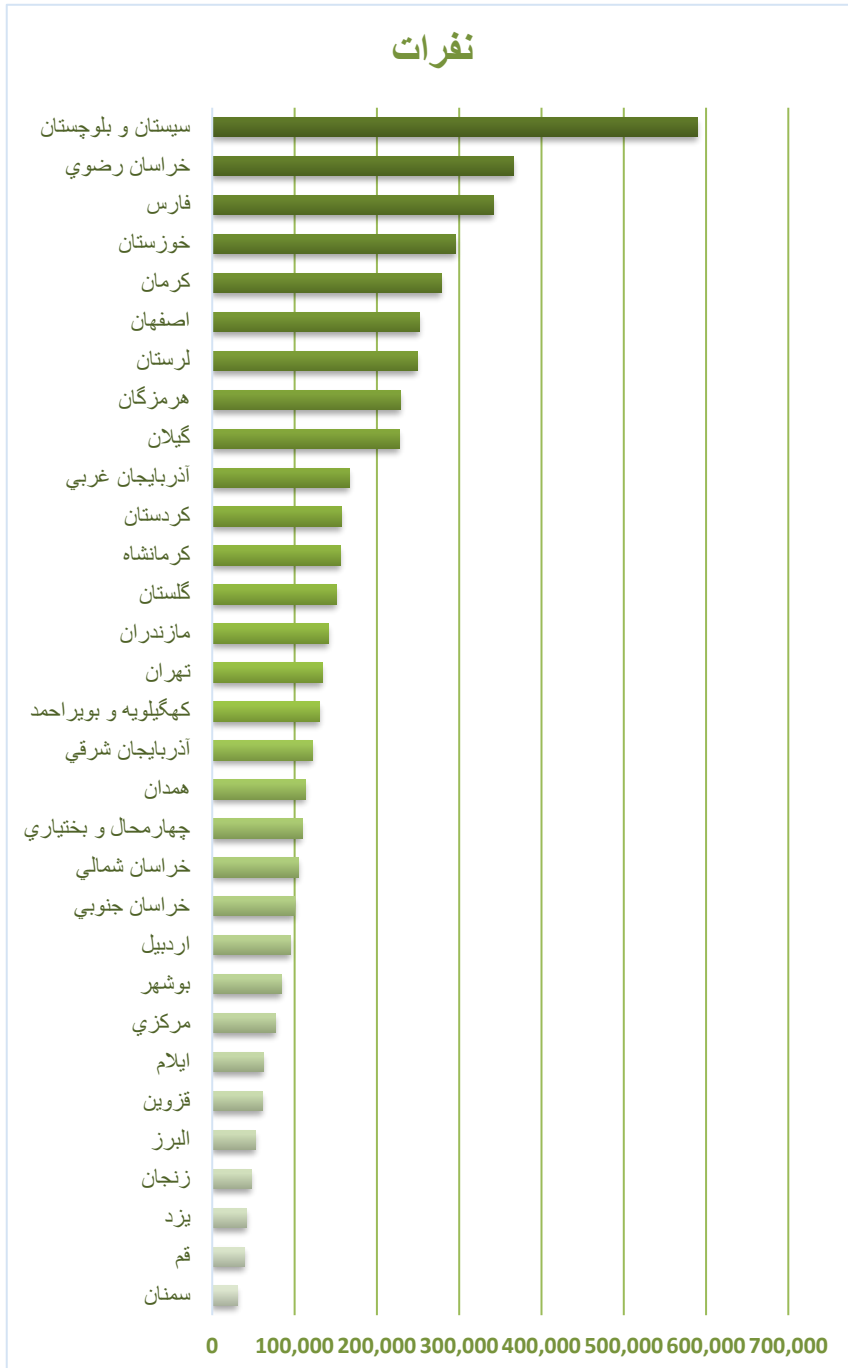
جدول ۳-۴. تعداد خانوار مددجو

نام استان	معیشت‌بگیر	تک/چند خدمتی	جمع کل
آذربایجان شرقی	۶۵،۱۵۳	۱۶۸۳	۶۶،۸۳۶
آذربایجان غربی	۸۱،۸۰۴	۵،۲۵۹	۸۷،۰۶۳
اردبیل	۴۴،۱۶۸	۱،۱۳۰	۴۵،۲۹۸
اصفهان	۱۱۹،۹۷۰	۴،۱۹۶	۱۲۴،۱۶۶
البرز	۲۹،۵۹۴	۳۹۲	۲۹،۹۸۶
ایلام	۲۵،۵۸۱	۲،۰۹۶	۲۷،۶۷۷
بوشهر	۳۶،۴۹۳	۳،۸۸۷	۴۰،۳۸۰
تهران	۷۲،۸۲۰	۳،۷۷۱	۷۶،۵۹۱
چهارمحال و بختیاری	۴۳،۹۱۰	۱،۸۷۸	۴۵،۷۸۸
خراسان جنوبی	۳۹،۳۵۵	۳،۵۱۶	۴۲،۸۷۱
خراسان رضوی	۱۸۶،۲۹۷	۷،۴۰۶	۱۹۳،۷۰۳
خراسان شمالی	۵۱،۲۰۴	۱،۷۴۵	۵۲،۹۴۹
خوزستان	۱۲۰،۹۹۶	۳،۹۵۶	۱۲۴،۹۵۲
زنجان	۲۴،۳۳۳	۱،۶۵۲	۲۵،۹۸۵
سمنان	۱۳،۴۶۹	۱،۲۵۳	۱۴،۷۲۲
سیستان و بلوچستان	۱۹۱،۴۵۱	۶،۹۱۳	۱۹۸،۳۶۴
فارس	۱۶۵،۴۳۳	۵،۳۷۵	۱۷۰،۸۰۸
قزوین	۳۰،۰۳۲	۲،۸۶۳	۳۲،۸۹۵
قم	۲۰،۲۵۰	۱،۳۷۶	۲۱،۶۲۶
کردستان	۷۱،۱۶۹	۳،۲۷۱	۷۴،۴۴۰
کرمان	۱۱۲،۵۵۴	۳،۶۱۹	۱۱۶،۱۷۳
کرمانشاه	۷۵،۸۸۰	۲،۴۶۳	۷۸،۳۴۳
کهگیلویه و بویراحمد	۴۸،۰۷۹	۱،۴۹۱	۴۹،۵۷۰
گلستان	۷۸،۲۳۴	۳،۹۱۵	۸۲،۱۴۹
گیلان	۱۲۷،۲۰۰	۲،۹۵۴	۱۳۰،۱۵۴
لرستان	۱۰۵،۴۰۳	۳،۸۱۹	۱۰۹،۲۲۲
مازندران	۷۶،۱۳۴	۴،۲۳۹	۸۰،۳۷۳
مرکزی	۴۰،۲۷۵	۳،۰۳۲	۴۳،۳۰۷
هرمزگان	۹۰،۰۴۶	۲،۲۷۱	۹۲،۳۱۷
همدان	۵۴،۴۵۴	۴،۹۷۶	۵۹،۴۳۰
یزد	۱۹،۰۳۰	۲،۰۵۰	۲۱،۰۸۰
کل کشور	۲،۲۶۰،۷۷۱	۹۸،۴۴۷	۲،۳۵۹،۲۱۸

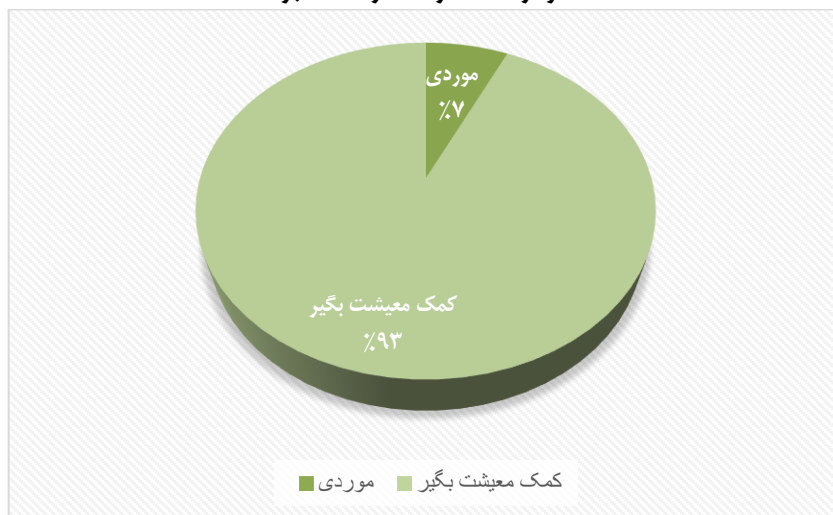
جدول ۳- ۵ تعداد نفرات مددجو

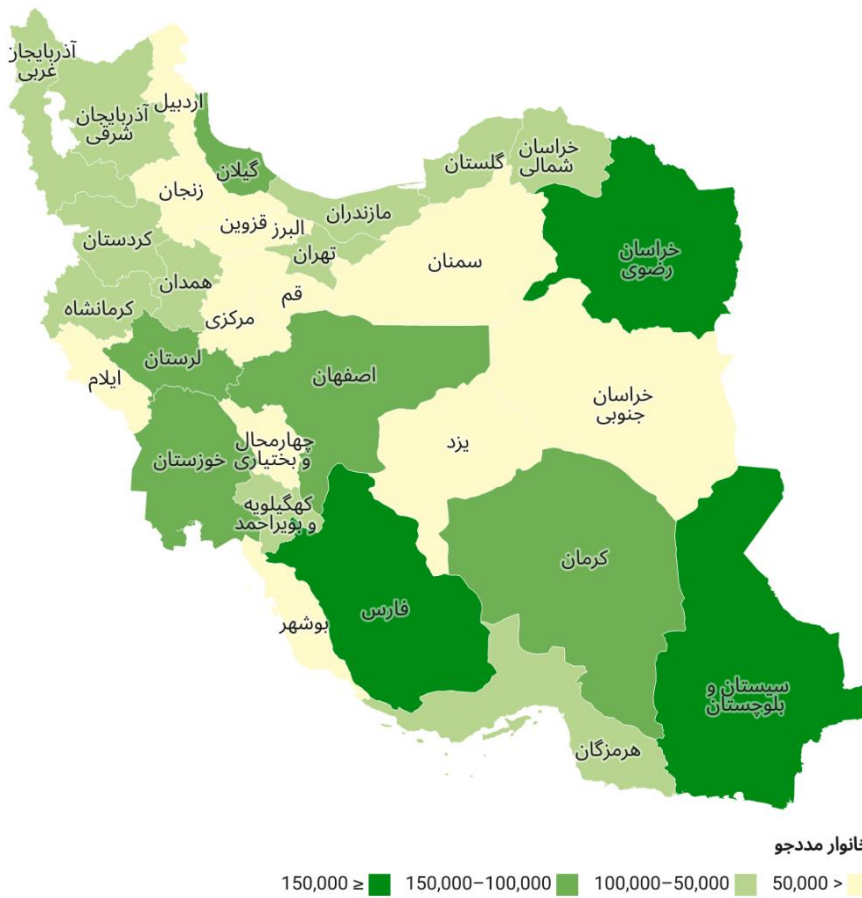
نام استان	معیشت بگیر	تک/چند خدمتی	جمع کل
آذربایجان شرقی	۱۱۶,۳۶۵	۵,۵۹۴	۱۲۱,۹۵۹
آذربایجان غربی	۱۵۲,۴۶۷	۱۴,۳۹۰	۱۶۶,۸۵۷
اردبیل	۸۹,۹۴۶	۴,۶۶۹	۹۴,۶۱۵
اصفهان	۲۳۶,۱۵۸	۱۶,۱۵۰	۲۵۲,۳۰۸
البرز	۵۰,۱۳۴	۲,۱۱۶	۵۲,۲۵۰
ایلام	۵۶,۹۸۹	۵,۲۵۷	۶۲,۲۴۶
بوشهر	۷۵,۵۳۳	۸,۶۳۶	۸۴,۱۶۹
تهران	۱۲۳,۳۱۹	۱۰,۴۴۹	۱۳۳,۷۶۸
چهارمحال و بختیاری	۱۰۱,۷۰۱	۷,۴۴۹	۱۰۹,۱۵۰
خراسان جنوبی	۸۷,۷۸۰	۱۲,۱۱۹	۹۹,۸۹۹
خراسان رضوی	۳۴۲,۹۵۸	۲۳,۴۲۳	۳۶۶,۳۸۱
خراسان شمالی	۹۹,۹۸۵	۵,۳۵۸	۱۰۵,۳۴۳
خوزستان	۲۸۰,۶۳۳	۱۴,۵۴۴	۲۹۵,۱۷۷
زنجان	۴۳,۰۲۹	۴,۱۵۴	۴۷,۱۸۳
سمنان	۲۷,۰۴۹	۳,۷۲۷	۳۰,۷۷۶
سیستان و بلوچستان	۵۴۵,۰۲۴	۴۵,۰۴۱	۵۹۰,۰۶۵
فارس	۳۲۲,۲۷۶	۱۹,۰۳۵	۳۴۱,۳۱۱
قزوین	۵۵,۱۳۶	۵,۶۸۲	۶۰,۸۱۸
قم	۳۵,۴۷۵	۳,۷۱۰	۳۹,۱۸۵
کردستان	۱۴۶,۹۵۳	۱۰,۱۲۶	۱۵۷,۰۷۹
کرمان	۲۶۲,۲۷۶	۱۶,۲۵۵	۲۷۸,۵۳۱
کرمانشاه	۱۴۸,۲۱۴	۷,۵۹۵	۱۵۵,۸۰۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱۲۰,۳۶۵	۱۰,۲۲۴	۱۳۰,۵۸۹
گلستان	۱۴۰,۰۸۸	۱۰,۴۵۵	۱۵۰,۵۴۳
گیلان	۲۱۹,۰۶۷	۸,۱۰۳	۲۲۷,۱۷۰
لرستان	۲۳۶,۳۶۶	۱۲,۵۵۲	۲۴۸,۹۱۸
مازندران	۱۳۰,۵۷۲	۱۰,۸۵۹	۱۴۱,۴۳۱
مرکزی	۶۹,۹۷۴	۷,۲۲۱	۷۷,۱۹۵
هرمزگان	۲۱۷,۳۵۰	۱۱,۳۳۱	۲۲۸,۶۸۱
همدان	۱۰۱,۶۳۰	۱۱,۲۸۷	۱۱۲,۹۱۷
یزد	۳۴,۶۲۷	۷,۱۷۳	۴۱,۸۰۰
کل کشور	۴,۶۶۹,۴۳۹	۳۳۴,۶۸۴	۵,۰۰۴,۱۲۳

نمودار ۳-۵ تعداد نفرات مددجو به تفکیک استان

نمودار ۳-۶. درصد نفقات مددجو

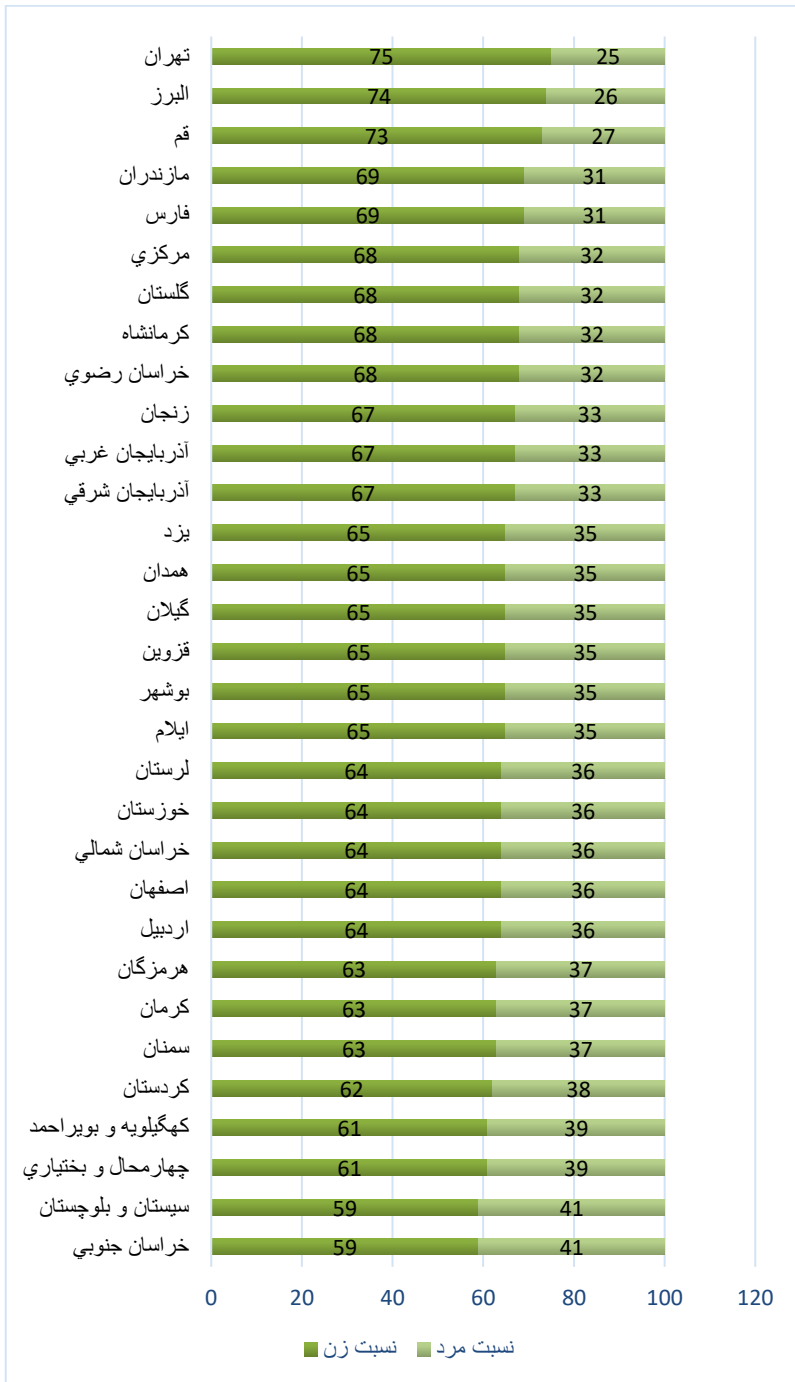

اطلاع‌نگاشت ۳-۱. توزیع نسبی خانوار مددجویی

جدول ۳-۶. تعداد نفرات مددجو برحسب جنسیت

نام استان	زن		مرد	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد
آذربایجان شرقی	۸۱،۳۲۹	۶۷٪	۴۰،۶۳۰	۳۳٪
آذربایجان غربی	۱۱۱،۰۴۲	۶۷٪	۵۵،۸۱۵	۳۳٪
اردبیل	۶۰،۶۳۶	۶۴٪	۳۳،۹۷۹	۳۶٪
اصفهان	۱۶۲،۴۵۷	۶۴٪	۸۹،۸۵۱	۳۶٪
البرز	۳۸،۵۹۶	۷۴٪	۱۳،۶۵۴	۲۶٪
ایلام	۴۰،۱۹۶	۶۵٪	۲۲،۰۵۰	۳۵٪
بوشهر	۵۴،۵۷۱	۶۵٪	۲۹،۵۹۸	۳۵٪
تهران	۱۰۰،۱۷۸	۷۵٪	۳۳،۵۹۰	۲۵٪
چهارمحال و بختیاری	۶۶،۵۱۳	۶۱٪	۴۲،۶۳۷	۳۹٪
خراسان جنوبی	۵۹،۲۵۷	۵۹٪	۴۰،۶۴۲	۴۱٪
خراسان رضوی	۲۴۸،۳۳۸	۶۸٪	۱۱۸،۰۴۳	۳۲٪
خراسان شمالی	۶۷،۲۱۷	۶۴٪	۳۸،۱۲۶	۳۶٪
خوزستان	۱۸۹،۴۱۸	۶۴٪	۱۰۵،۷۵۹	۳۶٪
زنجان	۳۱،۵۵۵	۶۷٪	۱۵،۶۲۸	۳۳٪
سمنان	۱۹،۵۰۹	۶۳٪	۱۱،۲۶۷	۳۷٪
سیستان و بلوچستان	۳۴۵،۸۳۶	۵۹٪	۲۴۴،۲۲۹	۴۱٪
فارس	۲۳۶،۳۳۸	۶۹٪	۱۰۴،۹۷۳	۳۱٪
قزوین	۳۹،۲۷۷	۶۵٪	۲۱،۵۴۱	۳۵٪
قم	۲۸،۴۵۷	۷۳٪	۱۰،۷۲۸	۲۷٪
کردستان	۹۷،۵۳۱	۶۲٪	۵۹،۵۴۸	۳۸٪
کرمان	۱۷۵،۱۸۳	۶۳٪	۱۰۳،۳۴۸	۳۷٪
کرمانشاه	۱۰۶،۷۱۹	۶۸٪	۴۹،۰۹۰	۳۲٪
کهگیلویه و بویراحمد	۷۹،۳۱۳	۶۱٪	۵۱،۲۷۶	۳۹٪
گلستان	۱۰۲،۸۹۹	۶۸٪	۴۷،۶۴۴	۳۲٪
گیلان	۱۴۷،۹۴۶	۶۵٪	۷۹،۲۲۴	۳۵٪
لرستان	۱۵۸،۷۵۹	۶۴٪	۹۰،۱۵۹	۳۶٪
مازندران	۹۷،۰۶۷	۶۹٪	۴۴،۳۶۴	۳۱٪
مرکزی	۵۲،۸۴۳	۶۸٪	۲۴،۳۵۲	۳۲٪
هرمزگان	۱۴۴،۵۰۸	۶۳٪	۸۴،۱۷۳	۳۷٪
همدان	۷۳،۶۹۱	۶۵٪	۳۹،۲۲۶	۳۵٪
یزد	۲۷،۰۶۶	۶۵٪	۱۴،۷۳۴	۳۵٪
کل کشور	۳،۲۴۴،۲۴۵	۶۵٪	۱،۷۵۹،۸۷۸	۳۵٪

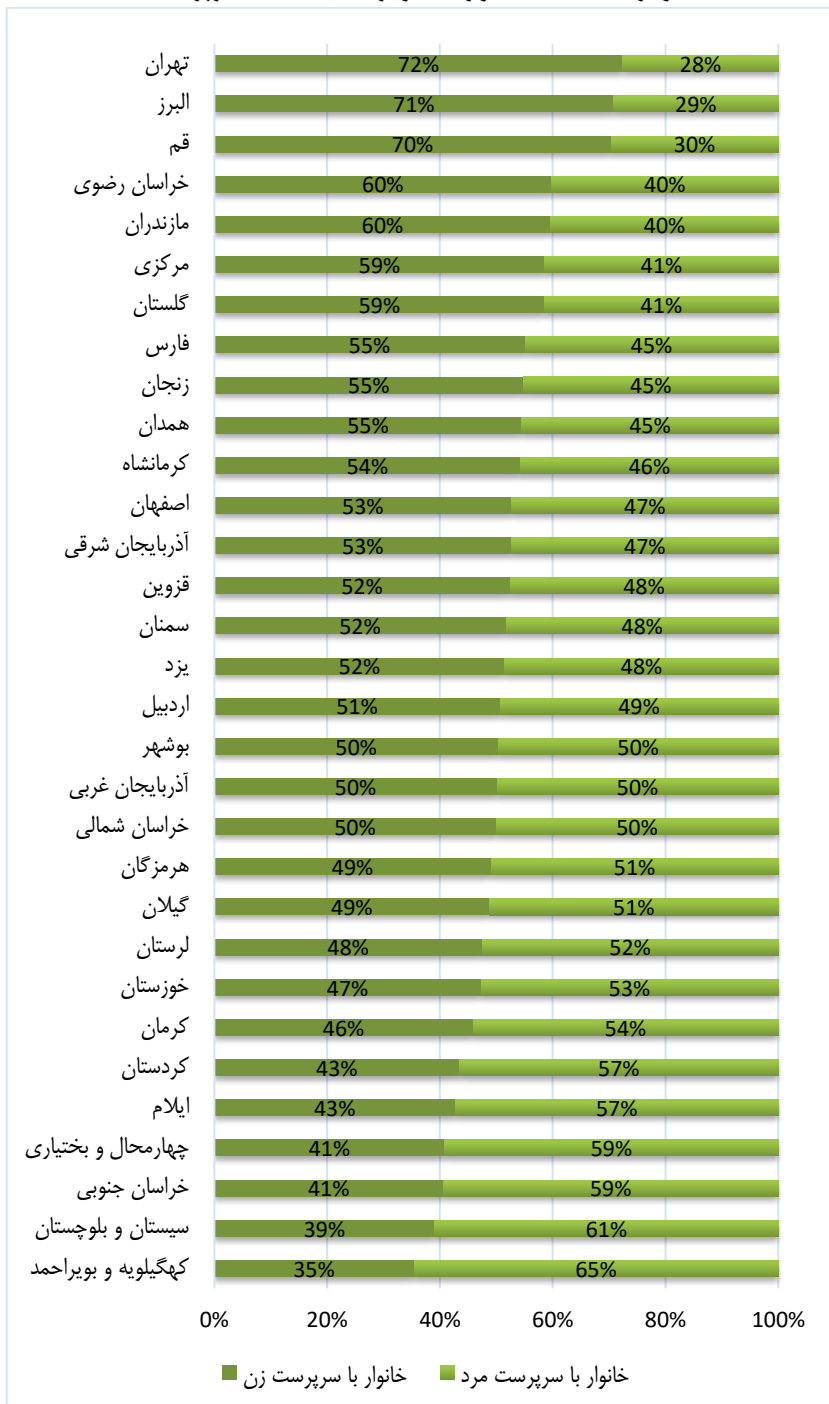
نمودار ۳-۷. تعداد نفقات مددجو بر حسب جنسیت

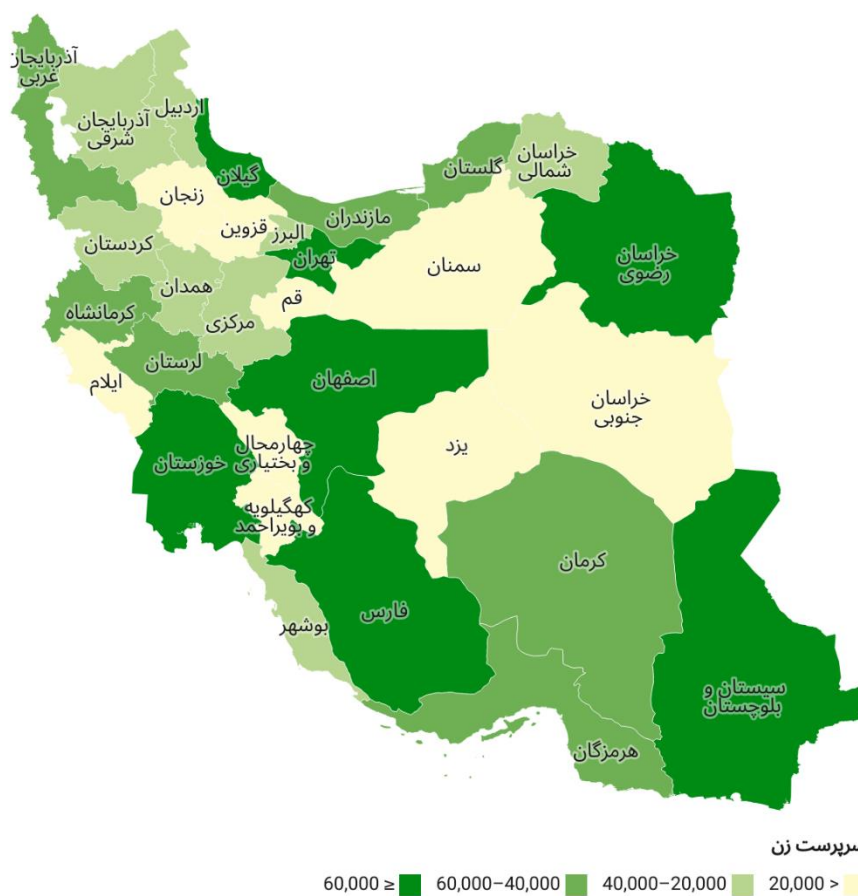

جدول ۳-۷. تعداد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست

نام استان	سرپرست زن		سرپرست مرد	
	خانوار	نفرات	خانوار	نفرات
آذربایجان شرقی	۳۸,۲۶۱	۵۰,۶۳۹	۲۸,۵۷۵	۷۱,۳۲۰
آذربایجان غربی	۵۰,۰۳۶	۷۲,۵۲۰	۳۷,۰۲۷	۹۴,۳۳۷
اردبیل	۲۳,۶۴۷	۳۴,۸۸۸	۲۱,۶۵۱	۵۹,۷۲۷
اصفهان	۶۶,۷۱۰	۹۷,۸۵۶	۵۷,۴۵۶	۱۵۴,۴۵۲
البرز	۲۲,۰۴۹	۳۳,۳۹۹	۷,۹۳۷	۱۸,۸۵۱
ایلام	۱۲,۳۹۸	۱۸,۷۳۴	۱۵,۲۷۹	۴۳,۵۱۲
بوشهر	۲۱,۱۸۰	۳۲,۴۳۴	۱۹,۲۰۰	۵۱,۷۳۵
تهران	۵۹,۴۵۱	۹۳,۱۴۳	۱۷,۱۴۰	۴۰,۶۲۵
چهارمحال و بختیاری	۱۹,۰۲۰	۲۷,۵۲۰	۲۶,۷۶۸	۸۱,۶۳۰
خراسان جنوبی	۱۷,۹۱۷	۲۵,۵۶۸	۲۴,۹۵۴	۷۴,۳۳۱
خراسان رضوی	۱۲۰,۷۷۸	۱۸۲,۰۵۸	۷۲,۹۲۵	۱۸۴,۳۲۳
خراسان شمالی	۲۷,۱۰۷	۳۸,۶۴۶	۲۵,۸۴۲	۶۶,۶۹۷
خوزستان	۶۰,۹۱۰	۹۴,۹۳۰	۶۴,۰۴۲	۲۰۰,۲۴۷
زنجان	۱۵,۴۰۳	۲۱,۲۶۲	۱۰,۵۸۲	۲۵,۹۲۱
سمنان	۸,۰۴۰	۱۱,۹۷۵	۶,۶۸۲	۱۸,۸۰۱
سیستان و بلوچستان	۸۰,۰۱۳	۱۴۷,۶۹۷	۱۱۸,۳۵۱	۴۴۲,۳۶۸
فارس	۱۰۰,۶۸۶	۱۵۱,۴۴۲	۷۰,۱۲۲	۱۸۹,۸۶۹
قزوین	۱۸,۰۸۸	۲۵,۵۷۴	۱۴,۸۰۷	۳۵,۲۴۴
قم	۱۵,۹۳۴	۲۵,۰۱۸	۵,۶۹۲	۱۴,۱۶۷
کردستان	۳۳,۸۳۷	۴۸,۰۷۴	۴۰,۶۰۳	۱۰۹,۰۰۵
کرمان	۵۴,۵۰۱	۸۵,۹۹۸	۶۱,۶۷۲	۱۹۲,۵۳۳
کرمانشاه	۴۴,۰۳۹	۶۵,۳۲۶	۳۴,۳۰۴	۹۰,۴۸۳
کهگیلویه و بویراحمد	۱۸,۳۷۹	۲۷,۸۴۱	۳۱,۱۹۱	۱۰۲,۷۴۸
گلستان	۴۹,۴۴۵	۷۱,۲۵۱	۳۲,۷۰۴	۷۹,۲۹۲
گیلان	۶۵,۶۰۷	۸۴,۷۰۱	۶۴,۵۴۷	۱۴۲,۴۶۹
لرستان	۵۱,۸۶۷	۸۲,۰۷۴	۵۷,۳۵۵	۱۶۶,۸۴۴
مازندران	۵۰,۰۰۱	۷۰,۵۱۰	۳۰,۳۷۲	۷۰,۹۲۱
مرکزی	۲۶,۷۵۶	۳۷,۹۷۹	۱۶,۵۵۱	۳۹,۲۱۶
هرمزگان	۴۵,۴۹۶	۷۵,۷۵۱	۴۶,۸۲۱	۱۵۲,۹۳۰
همدان	۳۴,۱۳۹	۴۸,۹۸۸	۲۵,۲۹۱	۶۳,۹۲۹
یزد	۱۲,۵۷۴	۱۸,۹۷۹	۸,۵۰۶	۲۲,۸۲۱
کل کشور	۱,۲۶۴,۲۶۹	۱,۹۰۲,۷۷۵	۱,۰۹۴,۹۴۹	۳,۱۰۱,۳۴۸

نمودار ۳-۸. تعداد خانوار مددجو برحسب جنسیت سرپرست

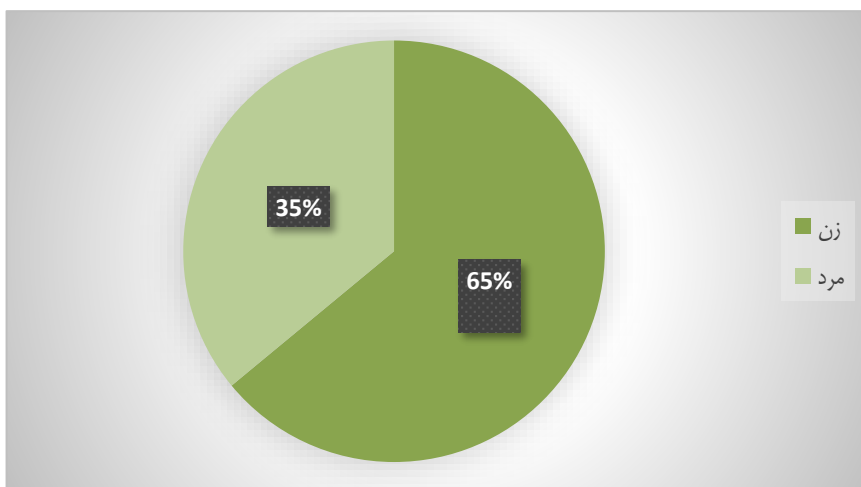

اطلاع‌نگاشت ۳-۳. توزیع نسبی خانوار با سرپرست زن

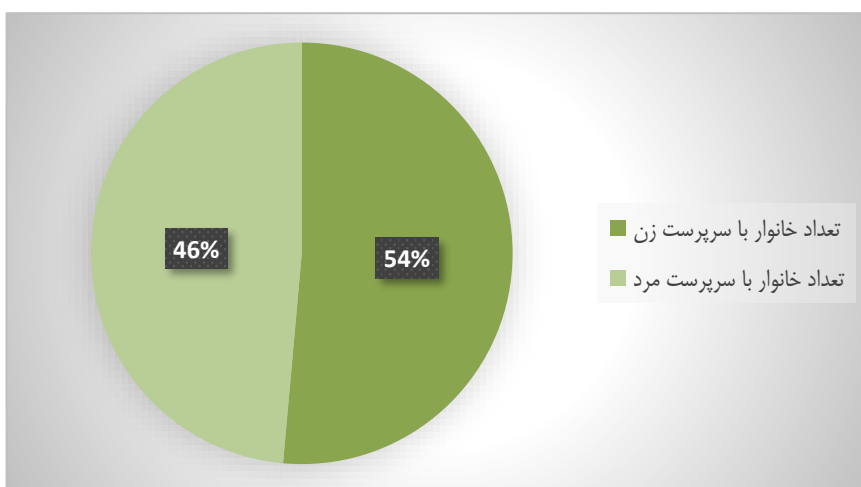
جدول ۳-۸. بعد خانوار مددجویی بر حسب جنسیت سرپرست

نام استان	سرپرست زن	سرپرست مرد	متوسط بعد خانوار
آذربایجان شرقی	۱.۳	۲.۵	۱.۸
آذربایجان غربی	۱.۴	۲.۵	۱.۹
اردبیل	۱.۵	۲.۸	۲.۱
اصفهان	۱.۵	۲.۷	۲.۰
البرز	۱.۵	۲.۴	۱.۷
ایلام	۱.۵	۲.۸	۲.۲
بوشهر	۱.۵	۲.۷	۲.۱
تهران	۱.۶	۲.۴	۱.۷
چهارمحال و بختیاری	۱.۴	۳.۰	۲.۴
خراسان جنوبی	۱.۴	۳.۰	۲.۳
خراسان رضوی	۱.۵	۲.۵	۱.۹
خراسان شمالی	۱.۴	۲.۶	۲.۰
خوزستان	۱.۶	۳.۱	۲.۴
زنجان	۱.۴	۲.۴	۱.۸
سمنان	۱.۵	۲.۸	۲.۱
سیستان و بلوچستان	۱.۸	۳.۷	۳.۰
فارس	۱.۵	۲.۷	۲.۰
قزوین	۱.۴	۲.۴	۱.۸
قم	۱.۶	۲.۵	۱.۸
کردستان	۱.۴	۲.۷	۲.۱
کرمان	۱.۶	۳.۱	۲.۴
کرمانشاه	۱.۵	۲.۶	۲.۰
کهگیلویه و بویراحمد	۱.۵	۳.۳	۲.۶
گلستان	۱.۴	۲.۴	۱.۸
گیلان	۱.۳	۲.۲	۱.۷
لرستان	۱.۶	۲.۹	۲.۳
مازندران	۱.۴	۲.۳	۱.۸
مرکزی	۱.۴	۲.۴	۱.۸
هرمزگان	۱.۷	۳.۳	۲.۵
همدان	۱.۴	۲.۵	۱.۹
یزد	۱.۵	۲.۷	۲.۰
کل کشور	۱.۵	۲.۸	۲.۱

نمودار ۳-۹. درصد نفقات مددجو بر حسب جنسیت

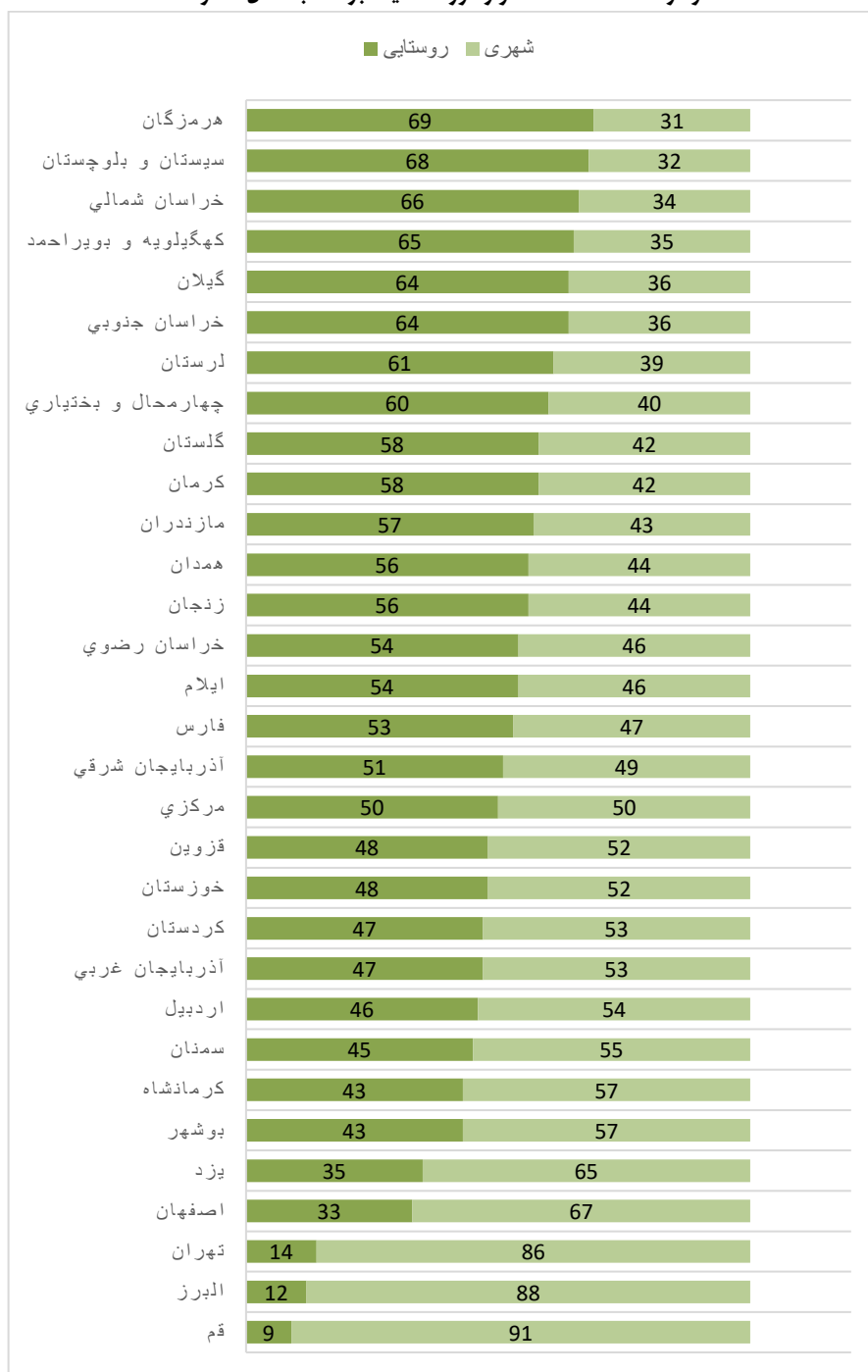
نمودار ۳-۱۰. درصد خانوار مددجو بر حسب جنسیت

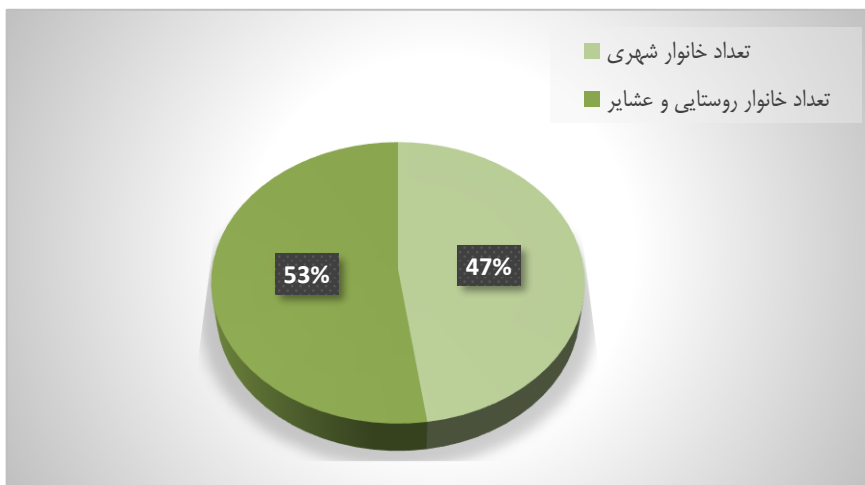
جدول ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات مددجو برحسب محل سکونت

نام استان	شهری		روستایی و عشایر	
	خانوار	نفر	خانوار	نفر
آذربایجان شرقی	۳۲,۷۹۷	۵۸,۶۹۲	۳۴,۰۳۹	۶۳,۲۶۷
آذربایجان غربی	۴۶,۲۸۳	۸۸,۵۵۰	۴۰,۷۸۰	۷۸,۳۰۷
اردبیل	۲۴,۲۳۹	۵۲,۴۶۰	۲۱,۰۵۹	۴۲,۱۵۵
اصفهان	۸۲,۷۶۵	۱۶۶,۶۸۳	۴۱,۴۰۱	۸۵,۶۲۵
البرز	۲۶,۴۴۲	۴۶,۵۶۰	۳,۵۴۴	۵,۶۹۰
ایلام	۱۲,۷۱۶	۲۷,۸۹۷	۱۴,۹۶۱	۳۴,۳۴۹
بوشهر	۲۳,۱۱۲	۴۷,۶۷۹	۱۷,۲۶۸	۳۶,۴۹۰
تهران	۶۵,۹۰۰	۱۱۵,۲۰۵	۱۰,۶۹۱	۱۸,۵۶۳
چهارمحال و بختیاری	۱۸,۱۳۴	۴۲,۶۱۱	۲۷,۶۵۴	۶۶,۵۳۹
خراسان جنوبی	۱۵,۵۸۰	۳۶,۶۱۶	۲۷,۲۹۱	۶۳,۲۸۳
خراسان رضوی	۸۹,۸۷۸	۱۶۸,۸۸۷	۱۰۳,۸۲۵	۱۹۷,۴۹۴
خراسان شمالی	۱۷,۷۷۸	۳۳,۷۰۴	۳۵,۱۷۱	۷۱,۶۳۹
خوزستان	۶۴,۶۷۵	۱۴۶,۶۴۹	۶۰,۲۷۷	۱۴۸,۵۲۸
زنجان	۱۱,۴۳۴	۲۰,۷۲۵	۱۴,۵۵۱	۲۶,۴۵۸
سمنان	۸,۰۸۴	۱۶,۷۴۷	۶,۶۳۸	۱۴,۰۲۹
سیستان و بلوچستان	۶۳,۸۹۶	۱۷۹,۷۰۷	۱۳۴,۴۶۸	۴۱۰,۳۵۸
فارس	۸۰,۹۴۸	۱۵۷,۳۸۸	۸۹,۸۶۰	۱۸۳,۹۲۳
قزوین	۱۶,۹۹۹	۳۲,۳۴۳	۱۵,۸۹۶	۲۸,۴۷۵
قم	۱۹,۵۸۱	۳۵,۷۲۲	۲۰,۰۴۵	۳,۴۶۳
کردستان	۳۹,۳۸۳	۸۳,۸۳۳	۳۵,۰۵۷	۷۳,۲۴۶
کرمان	۴۸,۷۸۵	۱۱۲,۶۵۵	۶۷,۳۸۸	۱۶۵,۸۷۶
کرمانشاه	۴۴,۴۲۶	۸۶,۵۸۳	۳۳,۹۱۷	۶۹,۲۲۶
کهگیلویه و بویراحمد	۱۷,۲۵۵	۴۴,۲۱۱	۳۲,۳۱۵	۸۶,۳۷۸
گلستان	۳۴,۵۳۵	۶۳,۰۷۰	۴۷,۶۱۴	۸۷,۴۷۳
گیلان	۴۷,۴۴۶	۸۱,۴۵۱	۸۲,۷۰۸	۱۴۵,۷۱۹
لرستان	۴۲,۹۱۵	۹۱,۴۷۶	۶۶,۳۰۷	۱۵۷,۴۴۲
مازندران	۳۴,۵۱۴	۶۱,۹۹۷	۴۵,۸۵۹	۷۹,۴۳۴
مرکزی	۲۱,۷۹۰	۳۹,۶۸۶	۲۱,۵۱۷	۳۷,۵۰۹
هرمزگان	۲۸,۲۰۷	۶۳,۷۳۵	۶۴,۱۱۰	۱۶۴,۹۴۶
همدان	۲۵,۹۴۶	۴۷,۶۲۷	۳۳,۴۸۴	۶۵,۲۹۰
یزد	۱۳۷۳۵	۲۷,۶۰۱	۷۳۴۵	۱۴,۱۹۹
کل کشور	۱,۱۲۰,۱۷۸	۲,۲۷۸,۷۵۰	۱,۲۳۹,۰۴۰	۲,۷۲۵,۳۷۳

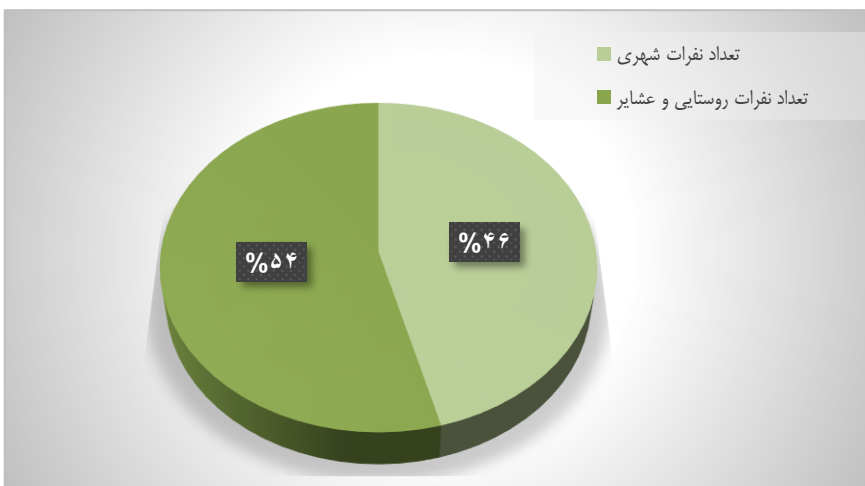
نمودار ۳-۱۱. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت

نمودار ۳-۱۲. درصد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت

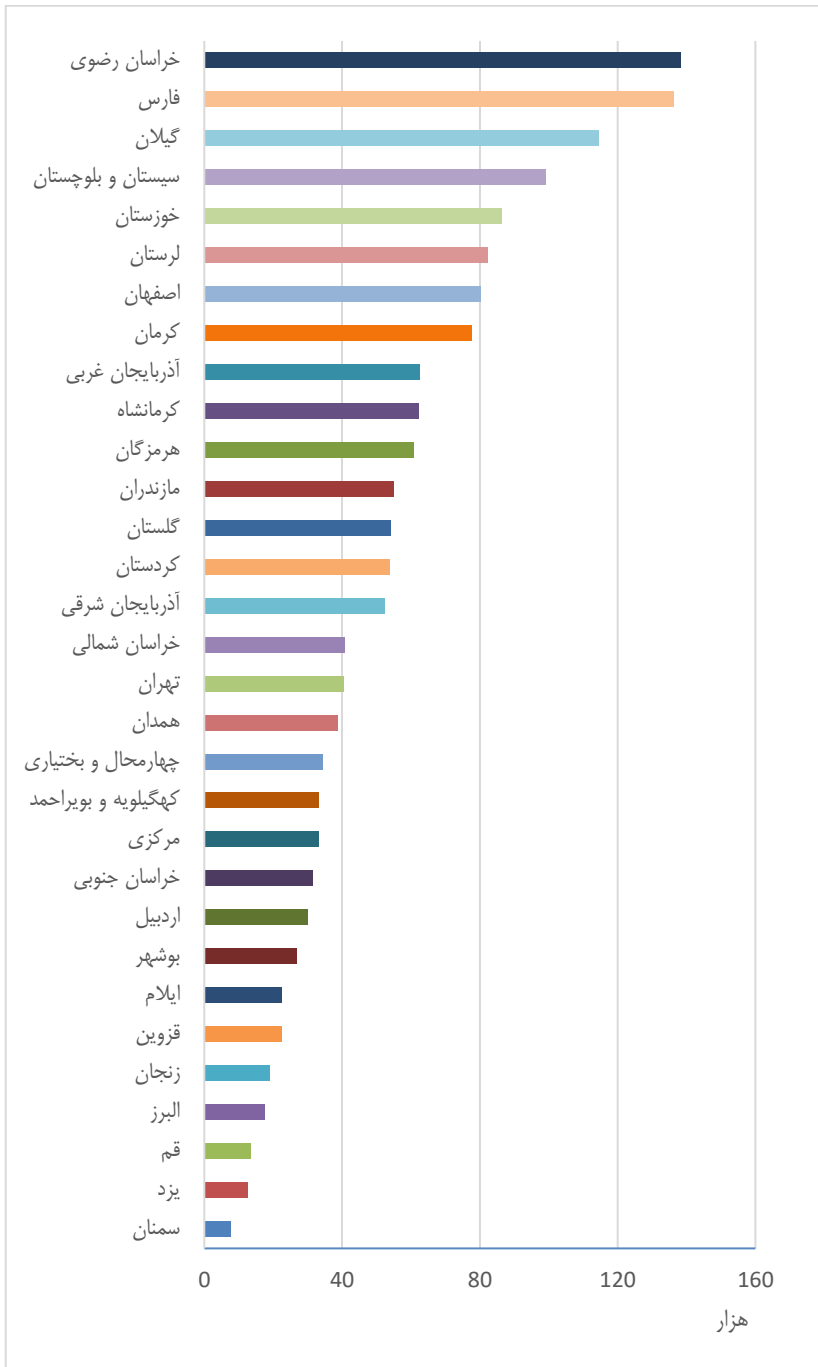
نمودار ۳-۱۳. تعداد نفقات مددجو برحسب محل سکونت

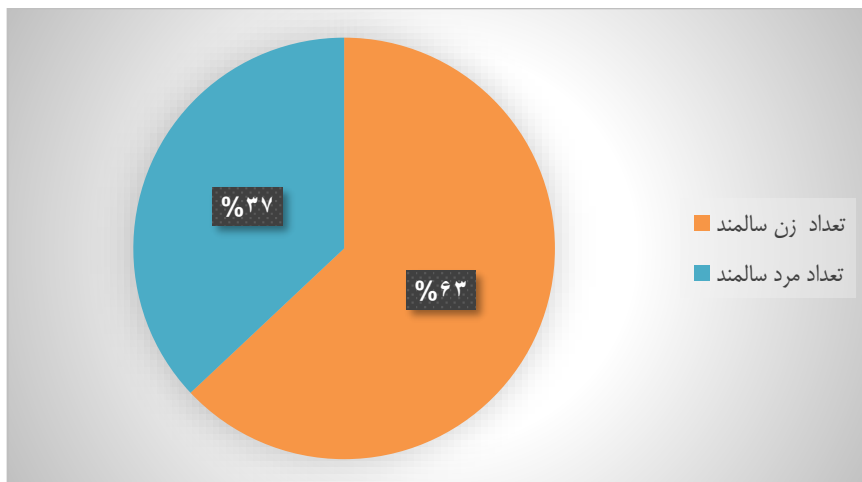
جدول ۳-۱۰. وضعیت سالمندان به تفکیک جنسیت و محل سکونت

نام استان	سرپرست سالمند	نفرات سالمند	زن	مرد	روستایی	شهری
آذربایجان شرقی	۴۱,۸۱۴	۵۱,۵۶۲	۳۵,۲۹۵	۱۶,۲۶۷	۲۸,۸۱۳	۲۲,۷۴۹
آذربایجان غربی	۵۱,۲۷۷	۶۳,۰۲۸	۴۲,۲۲۴	۲۰,۸۰۴	۳۱,۷۵۱	۳۱,۲۷۷
اردبیل	۲۳,۹۹۷	۳۰,۲۱۲	۲۰,۳۲۸	۹,۸۸۴	۱۷,۰۲۷	۱۳,۱۸۵
اصفهان	۶۱,۹۷۲	۷۹,۶۹۸	۵۱,۴۸۶	۲۸,۲۱۲	۳۴,۹۰۰	۴۴,۷۹۸
البرز	۱۴,۷۵۸	۱۷,۶۵۳	۱۲,۴۹۸	۵,۱۵۵	۳,۲۴۰	۱۴,۴۱۳
ایلام	۱۶,۷۵۰	۲۱,۷۳۶	۱۳,۵۵۵	۸,۱۸۱	۱۲,۱۶۳	۹,۵۷۳
بوشهر	۲۰,۲۹۰	۲۵,۸۸۱	۱۷,۱۶۸	۸,۷۱۳	۱۲,۹۰۲	۱۲,۹۷۹
تهران	۳۴,۷۵۹	۴۰,۲۶۴	۳۰,۱۹۱	۱۰,۰۷۳	۶,۹۳۰	۳۳,۳۳۴
چهارمحال و بختیاری	۲۵,۹۶۴	۳۴,۲۴۲	۲۰,۶۶۹	۱۳,۵۷۳	۲۲,۹۰۸	۱۱,۳۳۴
خراسان جنوبی	۲۳,۳۰۳	۳۰,۸۷۴	۱۸,۵۰۶	۱۲,۳۶۸	۲۲,۴۶۳	۸,۴۱۱
خراسان رضوی	۱۰۹,۰۷۳	۱۳۸,۵۸۳	۹۰,۶۳۸	۴۷,۹۴۵	۸۸,۴۰۴	۵۰,۱۷۹
خراسان شمالی	۳۱,۷۶۴	۴۱,۱۰۵	۲۵,۱۷۹	۱۵,۹۲۶	۲۹,۲۲۲	۱۱,۸۸۳
خوزستان	۶۸,۴۶۸	۸۶,۶۳۳	۵۲,۰۸۶	۳۴,۵۴۷	۴۵,۸۷۵	۴۰,۷۵۶
زنجان	۱۵,۲۶۳	۱۸,۸۵۲	۱۲,۹۴۵	۵,۹۰۷	۱۱,۷۶۷	۷,۰۸۵
سمنان	۶,۱۴۴	۷,۵۸۱	۵,۰۲۱	۲,۵۶۰	۴,۵۴۷	۲,۰۳۴
سیستان و بلوچستان	۷۸,۷۲۴	۹۹,۵۵۹	۵۵,۳۴۶	۴۴,۲۱۳	۷۲,۴۸۸	۲۷,۰۷۱
فارس	۱۰۳,۴۷۶	۱۳۴,۵۰۵	۸۷,۶۳۲	۴۶,۸۷۳	۷۹,۹۶۶	۵۴,۵۳۹
قزوین	۱۷,۵۶۰	۲۲,۲۴۹	۱۴,۸۱۶	۷,۴۳۳	۱۳,۸۷۲	۸,۳۷۷
قم	۱۰,۸۶۹	۱۳,۱۲۹	۹,۴۳۳	۳,۶۹۶	۱,۷۵۰	۱۱,۳۷۹
کردستان	۴۲,۱۱۰	۵۴,۴۶۴	۳۲,۸۶۳	۲۱,۶۰۱	۳۰,۷۷۶	۲۳,۶۸۱
کرمان	۵۸,۸۳۴	۷۶,۷۷۶	۴۶,۹۱۵	۲۹,۸۶۱	۴۸,۳۴۲	۲۸,۴۳۴
کرمانشاه	۴۸,۵۷۸	۶۱,۵۲۰	۳۹,۴۸۹	۲۲,۰۳۱	۲۹,۰۶۷	۳۲,۴۵۳
کهگیلویه و بویراحمد	۲۴,۵۵۳	۳۲,۷۸۴	۱۹,۲۵۶	۱۳,۵۲۸	۲۳,۲۰۷	۹,۵۷۷
گلستان	۴۴,۱۴۱	۵۵,۱۵۲	۳۴,۸۵۵	۲۰,۲۹۷	۲۵,۶۰۵	۱۹,۵۴۷
گیلان	۸۶,۱۸۸	۱۱۴,۰۴۷	۶۹,۹۵۴	۴۴,۰۹۳	۸۰,۷۰۶	۳۳,۳۴۱
لرستان	۶۲,۷۹۹	۸۱,۶۸۹	۴۸,۸۰۶	۳۲,۸۸۳	۵۲,۲۲۱	۲۹,۴۶۸
مازندران	۴۳,۸۳۲	۵۵,۳۷۱	۳۷,۵۰۶	۱۷,۸۶۵	۳۷,۱۲۸	۱۸,۲۴۳
مرکزی	۲۵,۰۸۰	۳۱,۹۱۲	۲۱,۷۳۹	۱۰,۱۷۳	۲۰,۱۴۷	۱۱,۷۶۵
هرمزگان	۴۶,۹۶۳	۶۰,۸۴۷	۳۶,۶۴۵	۲۴,۲۰۲	۴۵,۲۹۳	۱۵,۵۵۴
همدان	۳۱,۲۰۳	۳۸,۹۰۰	۲۶,۵۳۳	۱۲,۳۶۷	۲۴,۲۶۵	۱۴,۶۳۵
یزد	۹,۸۱۳	۱۲,۴۲۷	۸,۲۰۸	۴,۲۱۹	۶,۱۶۰	۶,۲۶۷
کل کشور	۱,۲۸۰,۳۱۹	۱,۶۳۳,۲۳۵	۱,۰۳۷,۷۸۵	۵۹۵,۴۵۰	۹۷۳,۹۰۵	۶۵۹,۳۲۸

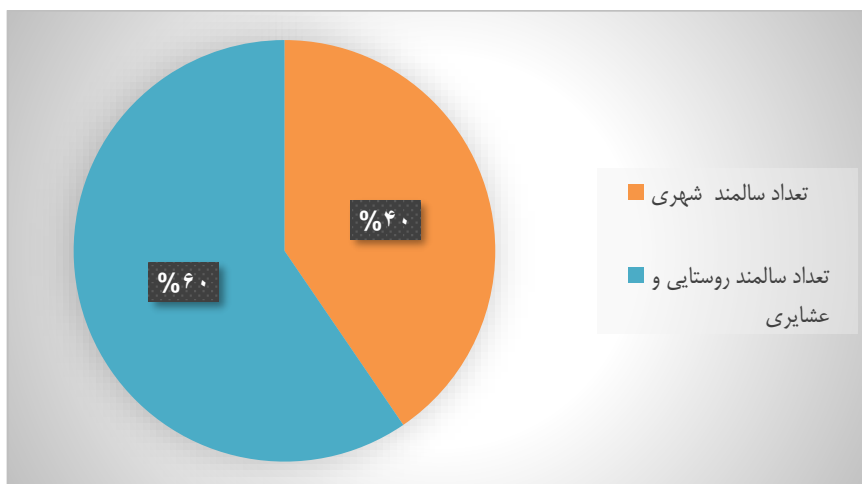
نمودار ۳-۱۴. نفقات سالمند مورد حمایت

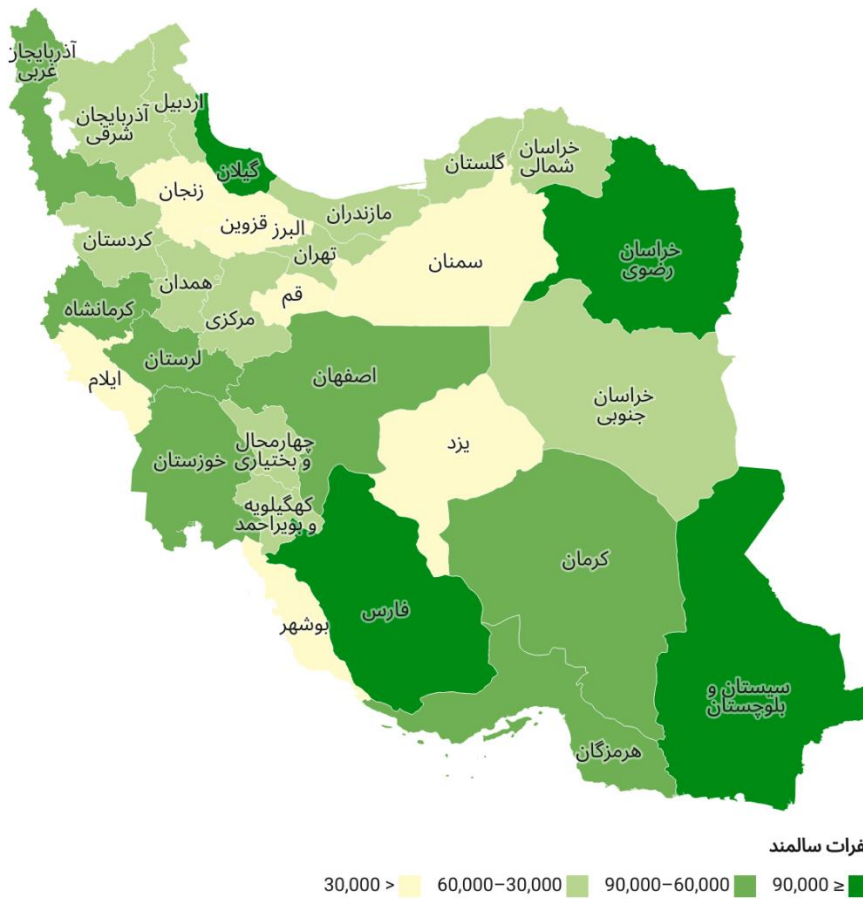

نمودار ۳-۱۵. درصد سالمندان بر حسب جنسیت

نمودار ۳-۱۶. درصد سالمندان بر حسب محل سکونت

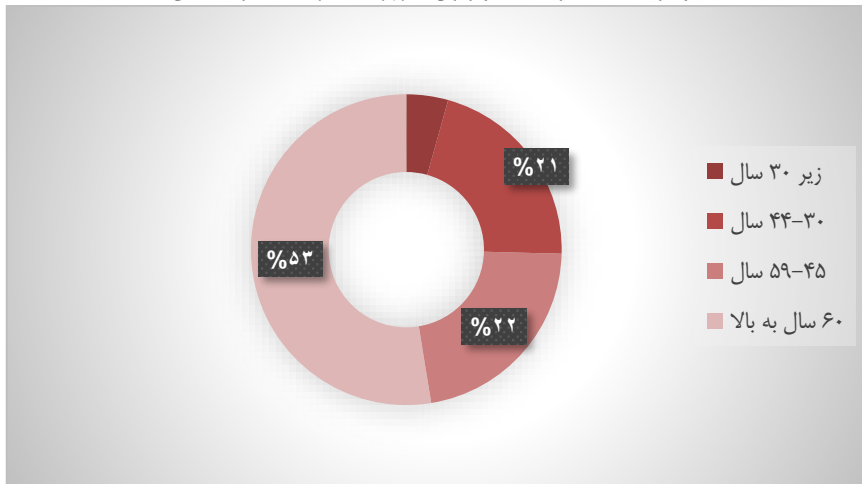

اطلاع‌نگاشت ۳-۵. توزیع نسبی نفرات سالمند

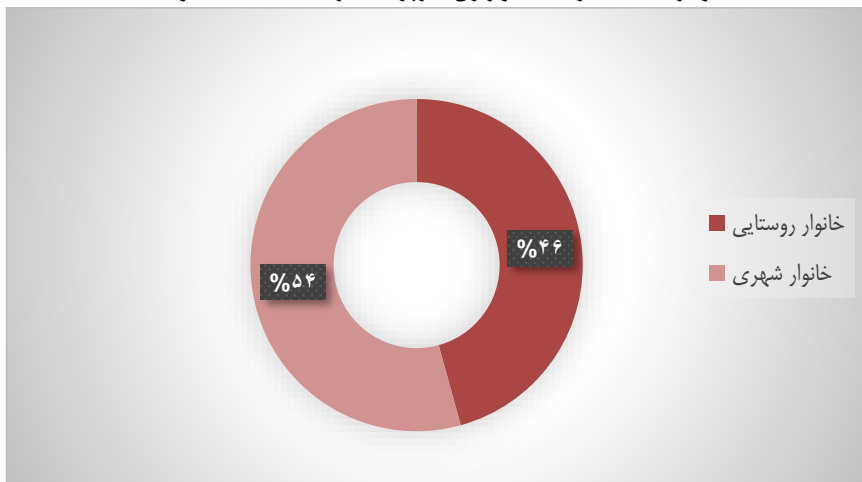
جدول ۳-۱۱. وضعیت زنان سرپرست خانوار به تفکیک گروه سنی و محل سکونت

نام استان	زیر ۳۰ سال	۳۰-۴۴ سال	۴۵-۵۹ سال	۶۰ سال به بالا	خانوار روستایی	خانوار شهری
آذربایجان شرقی	۷۳۰	۴,۹۵۶	۷,۴۳۹	۲۵,۱۳۶	۱۷,۷۵۴	۲۰,۵۰۷
آذربایجان غربی	۱,۴۴۰	۷,۸۸۰	۱۰,۷۸۵	۲۹,۹۳۱	۲۱,۹۰۸	۲۸,۱۲۸
اردبیل	۷۵۵	۴,۳۰۰	۴,۷۹۵	۱۳,۷۹۷	۱۰,۴۹۲	۱۳,۱۵۵
اصفهان	۲,۱۸۷	۱۶,۵۸۰	۱۴,۶۶۲	۳۳,۲۸۱	۱۷,۲۷۴	۴۹,۴۳۶
البرز	۵۷۹	۵,۵۶۴	۶,۴۱۰	۹,۴۹۶	۲,۲۴۴	۱۹,۸۰۵
ایلام	۲۴۷	۱,۵۳۴	۲,۱۲۴	۸,۴۹۳	۶,۱۱۳	۶,۲۸۵
بوشهر	۹۳۵	۴,۲۱۲	۴,۶۴۶	۱۱,۳۸۷	۸,۶۴۵	۱۲,۵۳۵
تهران	۱,۶۲۵	۱۵,۲۶۱	۱۸,۱۰۰	۲۴,۴۶۵	۷,۶۱۳	۵۱,۸۳۸
چهارمحال و بختیاری	۵۶۳	۳,۱۷۴	۳,۱۲۶	۱۲,۱۵۷	۱۰,۳۶۳	۸,۶۵۷
خراسان جنوبی	۷۴۳	۳,۲۱۶	۳,۲۲۹	۱۰,۷۲۹	۱۰,۵۸۲	۷,۳۳۵
خراسان رضوی	۵,۱۳۵	۲۶,۸۵۶	۲۸,۵۲۱	۶۰,۲۶۶	۵۶,۴۱۷	۶۴,۳۶۱
خراسان شمالی	۱,۴۰۷	۴,۸۹۲	۵,۳۴۲	۱۵,۴۶۶	۱۶,۲۳۲	۱۰,۸۷۵
خوزستان	۲,۲۱۸	۱۰,۹۶۲	۱۴,۵۳۳	۳۳,۱۹۷	۲۶,۰۸۱	۳۴,۸۲۹
زنجان	۵۵۱	۲,۷۴۴	۲,۸۴۶	۹,۲۶۲	۸,۰۱۲	۷,۳۹۱
سمنان	۴۵۰	۲,۳۰۷	۱,۷۶۰	۳,۵۲۳	۲,۹۲۲	۵,۱۱۸
سیستان و بلوچستان	۶,۴۸۵	۱۹,۰۷۵	۲۰,۷۷۲	۳۳,۶۸۱	۵۰,۰۳۳	۲۹,۹۸۰
فارس	۳,۱۲۰	۱۹,۸۵۴	۲۲,۰۳۸	۵۵,۶۷۴	۴۷,۱۹۶	۵۳,۴۹۰
قزوین	۶۱۰	۳,۹۰۷	۳,۵۶۹	۱۰,۰۰۲	۸,۰۰۷	۱۰,۰۸۱
قم	۶۰۴	۴,۳۲۵	۳,۸۷۱	۷,۱۳۴	۱,۳۰۹	۱۴,۶۲۵
کردستان	۱,۲۱۶	۶,۱۹۲	۶,۲۶۳	۲۰,۱۶۶	۱۴,۳۰۰	۱۹,۵۳۷
کرمان	۲,۶۶۱	۱۱,۰۱۳	۱۲,۴۷۵	۲۸,۳۵۲	۲۸,۶۰۹	۲۵,۸۹۲
کرمانشاه	۱,۲۱۰	۷,۲۳۹	۹,۳۲۶	۲۶,۲۶۴	۱۷,۰۶۱	۲۶,۹۷۸
کهگیلویه و بویراحمد	۸۶۴	۳,۳۹۹	۳,۲۸۳	۱۰,۸۳۳	۱۰,۸۱۹	۷,۵۶۰
گلستان	۳,۴۲۴	۱۱,۶۹۳	۱۱,۰۰۴	۲۳,۳۲۴	۲۷,۳۱۶	۲۲,۱۲۹
گیلان	۱,۷۳۷	۱۰,۱۰۵	۱۲,۸۲۳	۴۰,۹۴۲	۳۷,۳۳۸	۲۸,۲۶۹
لرستان	۱,۹۶۳	۹,۶۱۸	۱۰,۷۸۸	۲۹,۴۹۸	۲۶,۹۵۷	۲۴,۹۱۰
مازندران	۱,۹۹۲	۱۱,۱۲۵	۱۱,۴۸۲	۲۵,۴۰۲	۲۶,۷۴۸	۲۳,۲۵۳
مرکزی	۸۳۵	۵,۸۱۰	۵,۳۸۸	۱۴,۷۲۳	۱۱,۷۳۷	۱۵,۰۱۹
هرمزگان	۲,۴۲۱	۱۰,۲۸۴	۱۰,۴۷۴	۲۲,۳۱۷	۲۸,۴۷۵	۱۷,۰۲۱
همدان	۱,۲۴۷	۶,۹۷۴	۷,۲۹۹	۱۸,۶۱۹	۱۶,۷۹۴	۱۷,۳۴۵
یزد	۷۳۵	۳,۷۱۵	۲,۶۱۵	۵,۵۰۹	۳,۶۵۵	۸,۹۱۹
کل کشور	۵۰,۶۸۹	۲۵۸,۷۶۶	۲۸۱,۷۸۸	۶۷۳,۰۲۶	۵۷۹,۰۰۶	۶۸۵,۲۶۳

نمودار ۳-۱۷. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب رده سنی

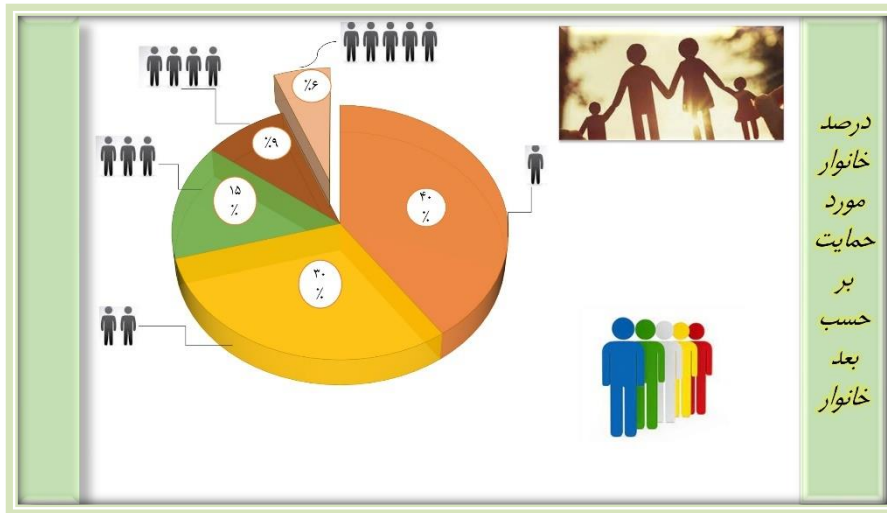

نمودار ۳-۱۸. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب محل سکونت

جدول ۳-۱۲. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب تعداد افراد

نام استان	۱ نفره	۲ نفره	۳ نفره	۴ نفره	۵ نفره و بیشتر
آذربایجان شرقی	۳۲,۵۹۶	۲۰,۸۸۹	۷,۷۶۱	۴,۰۱۹	۱,۵۷۱
آذربایجان غربی	۴۰,۶۶۶	۲۶,۱۳۹	۱۱,۰۷۰	۶,۱۵۸	۳,۰۳۰
اردبیل	۱۷,۳۳۴	۱۴,۶۴۹	۷,۱۴۰	۴,۶۱۹	۱,۵۶۶
اصفهان	۵۱,۳۳۳	۳۹,۲۵۳	۱۷,۹۱۹	۱۰,۸۸۱	۴,۷۹۰
البرز	۱۵,۱۴۶	۹,۵۲۲	۳,۶۷۴	۱,۲۶۹	۳۷۵
ایلام	۹,۶۷۷	۸,۲۶۸	۴,۸۴۶	۳,۳۳۷	۱,۵۴۹
بوشهر	۱۶,۵۴۱	۱۱,۹۸۷	۶,۱۷۳	۳,۷۴۵	۱,۹۳۴
تهران	۳۸,۹۸۸	۲۳,۵۲۸	۹,۷۹۷	۳,۲۷۹	۹۹۹
چهارمحال و بختیاری	۱۴,۹۶۰	۱۴,۴۶۶	۶,۸۰۰	۵,۱۱۹	۴,۴۴۳
خراسان جنوبی	۱۵,۹۱۳	۱۲,۲۶۱	۵,۸۲۹	۴,۵۳۴	۴,۳۳۴
خراسان رضوی	۸۸,۱۷۹	۶۳,۱۹۸	۲۴,۹۸۵	۱۱,۶۴۷	۵,۶۹۴
خراسان شمالی	۲۲,۴۴۱	۱۷,۵۹۵	۶,۹۶۴	۳,۷۳۳	۲,۲۱۶
خوزستان	۴۳,۶۹۳	۳۶,۵۶۵	۱۹,۳۴۰	۱۲,۹۲۶	۱۲,۴۲۸
زنجان	۱۲,۸۵۲	۷,۹۰۱	۳,۱۳۰	۱,۵۱۲	۵۹۰
سمنان	۶,۰۱۵	۴,۴۱۲	۲,۱۵۸	۱,۴۵۱	۶۸۶
سیستان و بلوچستان	۵۵,۳۲۷	۴۲,۰۵۰	۲۹,۰۵۴	۲۷,۳۷۳	۴۴,۵۶۰
فارس	۶۹,۸۳۷	۵۷,۱۹۵	۲۵,۳۸۲	۱۲,۶۷۸	۵,۷۱۶
قزوین	۱۵,۶۲۷	۱۰,۲۰۷	۴,۲۳۶	۲,۱۷۹	۶۴۶
قم	۱۰,۷۳۵	۶,۴۲۶	۲,۸۶۰	۱,۱۴۰	۴۶۵
کردستان	۲۷,۹۷۲	۲۴,۳۸۲	۱۱,۷۲۳	۷,۳۱۹	۳,۰۴۴
کرمان	۳۸,۰۸۳	۳۳,۵۷۱	۱۹,۹۲۵	۱۳,۹۲۶	۱۰,۶۶۸
کرمانشاه	۳۲,۰۷۱	۲۶,۲۴۲	۱۱,۸۲۷	۵,۸۷۵	۲,۳۲۸
کهگیلویه و بویراحمد	۱۳,۳۱۸	۱۲,۸۷۵	۱۰,۵۴۰	۶,۹۰۸	۵,۹۲۹
گلستان	۳۹,۳۵۳	۲۶,۴۰۶	۹,۹۱۹	۴,۴۰۹	۲,۰۶۲
گیلان	۶۰,۷۹۸	۴۹,۱۵۶	۱۴,۰۵۰	۵,۰۴۳	۱,۱۰۷
لرستان	۳۵,۷۴۷	۳۵,۵۴۴	۱۹,۰۹۱	۱۱,۷۷۹	۷,۰۶۱
مازندران	۳۹,۴۱۴	۲۶,۸۱۱	۹,۳۱۵	۳,۹۲۷	۹۰۶
مرکزی	۲۱,۲۲۸	۱۳,۹۷۲	۵,۲۱۶	۲,۲۱۵	۶۷۶
هرمزگان	۳۰,۳۹۰	۲۵,۵۳۰	۱۵,۱۳۶	۱۰,۴۸۰	۱۰,۷۸۱
همدان	۲۷,۴۵۹	۱۸,۳۷۵	۷,۶۲۷	۴,۳۳۷	۱,۶۳۲
یزد	۹,۵۷۵	۶,۱۵۱	۲,۷۴۵	۱,۷۰۳	۹۰۶
کل کشور	۹۵۳,۲۴۸	۷۲۵,۵۲۶	۳۳۶,۲۳۲	۱۹۹,۵۲۰	۱۴۴,۶۹۲

اطلاع‌نگاشت ۳-۶. درصد خانوار مورد حمایت بر حسب تعداد افراد

جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۰-۵	۶-۹	۱۰-۱۴	۱۵-۱۸
آذربایجان شرقی	۲,۵۵۵	۴,۶۶۶	۷,۸۳۶	۶,۳۵۵
آذربایجان غربی	۳,۶۲۹	۶,۸۴۸	۱۱,۶۹۹	۱۰,۳۳۶
اردبیل	۳,۱۴۶	۵,۳۴۱	۷,۶۹۹	۵,۷۸۰
اصفهان	۷,۰۶۱	۱۲,۴۹۲	۱۹,۶۰۶	۱۶,۷۳۴
البرز	۸۷۱	۲,۱۲۰	۳,۷۴۲	۳,۵۸۶
ایلام	۱,۳۹۲	۲,۳۵۶	۳,۸۲۵	۳,۶۱۷
بوشهر	۲,۲۴۳	۴,۲۳۴	۶,۴۷۱	۵,۳۱۱
تهران	۲,۴۷۰	۶,۱۲۰	۱۱,۰۴۰	۱۰,۱۶۷
چهارمحال و بختیاری	۳,۵۵۷	۶,۲۲۳	۹,۳۶۳	۸,۳۳۹
خراسان جنوبی	۴,۳۶۸	۶,۴۲۳	۹,۲۹۵	۷,۵۷۲
خراسان رضوی	۹,۹۷۵	۱۸,۷۷۴	۲۸,۷۸۷	۲۳,۴۸۳
خراسان شمالی	۲,۶۲۳	۴,۶۳۸	۷,۹۶۴	۶,۷۵۸
خوزستان	۹,۲۶۲	۱۶,۳۳۸	۲۷,۵۱۷	۲۳,۴۳۷
زنجان	۱,۲۵۷	۲,۱۲۱	۳,۲۱۳	۲,۴۱۲
سمنان	۱,۲۹۹	۱,۹۲۸	۲,۷۷۴	۲,۲۲۸
سیستان و بلوچستان	۳۲,۷۰۹	۵۴,۱۶۹	۸۳,۳۳۷	۶۱,۹۰۴
فارس	۵,۵۵۱	۱۱,۸۶۲	۲۱,۶۸۰	۲۰,۰۳۷
قزوین	۱,۲۸۸	۲,۷۷۱	۴,۲۲۴	۳,۳۳۲
قم	۹۰۳	۱,۹۹۸	۳,۲۶۳	۲,۷۴۴
کردستان	۴,۵۶۱	۷,۳۵۰	۱۱,۱۵۶	۹,۶۲۳
کرمان	۹,۵۵۲	۱۸,۰۷۳	۲۵,۸۷۸	۲۲,۳۰۵
کرمانشاه	۲,۷۶۰	۵,۳۰۲	۹,۲۶۳	۸,۷۰۸
کهگیلویه و بویراحمد	۴,۷۰۱	۸,۱۸۴	۱۲,۶۴۳	۱۰,۳۵۰
گلستان	۳,۰۶۳	۶,۱۳۸	۹,۹۳۴	۸,۹۱۶
گیلان	۲,۳۸۷	۵,۰۷۵	۹,۴۶۶	۸,۸۵۶
لرستان	۸,۱۱۲	۱۲,۷۳۹	۱۸,۹۶۰	۱۵,۰۷۶
مازندران	۲,۶۵۷	۴,۹۹۷	۸,۲۸۵	۷,۶۹۴
مرکزی	۱,۴۵۳	۲,۹۸۱	۴,۹۲۱	۴,۳۳۱
هرمزگان	۷,۸۹۰	۱۴,۷۷۹	۲۲,۴۹۵	۱۹,۸۷۸
همدان	۳,۲۹۰	۵,۷۴۴	۸,۶۹۷	۶,۷۳۳
یزد	۱,۲۸۷	۲,۵۰۴	۳,۸۲۵	۳,۲۴۴
کل کشور	۱۴۷,۸۷۲	۲۶۵,۲۸۸	۴۱۸,۸۵۸	۳۴۹,۸۴۶

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۱۹-۲۴	۲۵-۳۵	۳۶-۴۵	۴۶-۵۴
آذربایجان شرقی	۳,۱۹۳	۶,۲۳۴	۱۴,۴۲۸	۱۶,۵۲۳
آذربایجان غربی	۷,۱۹۰	۱۳,۰۶۵	۱۹,۵۴۹	۱۹,۶۴۷
اردبیل	۲,۹۹۵	۷,۳۷۸	۱۳,۷۲۳	۱۲,۵۶۵
اصفهان	۱۲,۲۲۰	۱۸,۷۶۹	۳۸,۳۰۷	۳۳,۰۰۵
البرز	۲,۶۷۷	۳,۹۲۴	۷,۴۳۸	۶,۸۷۶
ایلام	۲,۵۷۴	۵,۰۱۸	۹,۲۸۱	۸,۸۴۴
بوشهر	۳,۵۷۱	۷,۵۹۰	۱۳,۳۴۸	۱۰,۹۷۲
تهران	۷,۵۳۲	۱۰,۸۵۳	۱۹,۶۳۵	۱۷,۶۷۹
چهارمحال و بختیاری	۵,۳۱۲	۷,۴۹۴	۱۳,۴۴۰	۱۴,۱۱۲
خراسان جنوبی	۴,۷۶۸	۷,۳۲۴	۱۲,۳۴۲	۱۱,۵۳۰
خراسان رضوی	۱۴,۴۴۱	۲۶,۴۰۰	۴۴,۰۳۶	۴۰,۰۴۵
خراسان شمالی	۳,۷۰۰	۷,۲۲۲	۱۰,۷۳۰	۱۲,۹۱۹
خوزستان	۱۳,۵۷۶	۲۳,۰۷۸	۳۵,۲۴۱	۴۰,۵۸۶
زنجان	۱,۲۱۷	۳,۵۷۸	۶,۲۱۴	۵,۷۳۵
سمنان	۱,۵۷۳	۲,۷۰۱	۴,۹۹۹	۳,۹۷۰
سیستان و بلوچستان	۳۴,۱۱۸	۵۱,۰۸۳	۷۵,۷۳۶	۶۸,۵۱۶
فارس	۱۴,۴۱۹	۲۴,۵۱۳	۴۴,۹۷۸	۴۱,۵۱۸
قزوین	۲,۲۱۰	۴,۵۰۷	۸,۶۶۸	۸,۱۹۳
قم	۱,۸۷۳	۳,۰۷۱	۵,۶۵۱	۴,۷۹۸
کردستان	۶,۴۸۷	۱۲,۳۶۸	۲۰,۶۷۰	۱۹,۷۴۵
کرمان	۱۳,۲۲۷	۲۳,۵۵۱	۳۵,۵۴۰	۳۶,۶۷۷
کرمانشاه	۵,۵۷۴	۱۲,۶۲۲	۱۹,۴۴۸	۱۹,۰۸۰
کهگیلویه و بویراحمد	۶,۶۰۸	۱۱,۵۰۸	۱۹,۷۳۲	۱۸,۰۱۸
گلستان	۵,۷۲۳	۱۲,۹۵۷	۱۸,۸۱۱	۱۸,۶۶۵
گیلان	۷,۱۴۷	۱۲,۲۸۴	۲۲,۵۹۳	۲۷,۷۰۱
لرستان	۱۰,۶۷۴	۲۱,۵۳۶	۳۱,۴۰۲	۳۲,۶۳۹
مازندران	۶,۳۶۵	۱۰,۸۴۸	۱۹,۸۶۲	۱۶,۷۳۲
مرکزی	۲,۶۷۱	۵,۰۱۷	۱۰,۰۸۵	۹,۷۰۲
هرمزگان	۱۳,۶۵۸	۱۹,۹۲۰	۲۸,۳۸۸	۲۷,۴۵۲
همدان	۳,۶۴۸	۸,۴۹۲	۱۶,۲۹۱	۱۵,۱۲۰
یزد	۲,۳۵۲	۳,۳۴۰	۶,۲۱۳	۴,۶۰۸
کل کشور	۲۲۳,۲۹۳	۳۸۸,۲۴۵	۶۴۶,۷۷۹	۶۲۴,۱۷۲

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۵۵-۵۹	۶۰-۶۵	۶۶-۷۵	۷۶-۸۹	بزرگتر از ۹۰
آذربایجان شرقی	۸,۶۰۷	۱۱,۴۰۳	۲۰,۴۸۶	۱۷,۲۷۳	۲,۴۰۰
آذربایجان غربی	۱۱,۸۶۶	۱۶,۳۷۹	۲۷,۰۹۳	۱۷,۱۰۰	۲,۴۵۶
اردبیل	۵,۷۷۶	۶,۹۵۲	۱۲,۳۷۸	۹,۵۵۶	۱,۳۲۶
اصفهان	۱۴,۴۱۶	۱۸,۴۸۴	۳۰,۰۶۹	۲۶,۲۷۱	۴,۸۷۴
البرز	۳,۳۶۳	۴,۶۷۶	۶,۹۶۸	۵,۲۵۶	۷۵۳
ایلام	۳,۶۰۳	۴,۴۵۴	۹,۹۱۸	۶,۱۹۷	۱,۱۶۷
بوشهر	۴,۵۴۸	۵,۷۷۱	۱۱,۷۱۶	۷,۳۳۳	۱,۰۶۱
تهران	۸,۰۰۸	۱۰,۵۷۴	۱۶,۴۸۷	۱۱,۶۶۱	۱,۵۴۲
چهارمحال و بختیاری	۷,۰۷۸	۹,۰۲۰	۱۴,۳۷۳	۹,۱۵۴	۱,۶۹۵
خراسان جنوبی	۵,۴۰۳	۷,۳۱۰	۱۱,۴۳۲	۱۰,۴۳۴	۱,۶۹۸
خراسان رضوی	۲۱,۸۵۷	۳۷,۳۹۹	۵۵,۹۵۳	۳۹,۸۵۹	۵,۳۷۲
خراسان شمالی	۷,۶۸۴	۱۲,۳۷۹	۱۸,۰۱۷	۹,۸۵۴	۸۵۵
خوزستان	۱۹,۵۰۹	۲۶,۹۶۶	۳۵,۲۲۴	۲۰,۲۹۸	۴,۱۴۵
زنجان	۲,۵۸۴	۴,۲۵۰	۷,۶۴۶	۶,۰۴۶	۹۱۰
سمنان	۱,۷۱۳	۱,۹۰۸	۲,۷۶۷	۲,۵۰۰	۴۰۶
سیستان و بلوچستان	۲۸,۹۳۴	۲۹,۶۷۸	۴۲,۲۲۱	۲۲,۷۱۹	۴,۹۴۱
فارس	۲۲,۲۴۸	۳۲,۰۸۷	۵۸,۵۱۸	۳۶,۷۲۷	۷,۱۷۳
قزوین	۳,۳۷۶	۵,۱۷۴	۷,۹۰۸	۷,۹۷۹	۱,۱۸۸
قم	۱,۷۵۵	۲,۸۳۸	۵,۵۳۳	۴,۱۳۵	۶۲۳
کردستان	۱۰,۶۵۵	۱۲,۷۸۸	۲۴,۵۳۰	۱۴,۷۱۳	۲,۴۳۳
کرمان	۱۶,۹۵۲	۲۰,۶۰۷	۳۱,۳۹۱	۲۰,۲۵۷	۴,۵۲۱
کرمانشاه	۱۱,۵۳۲	۱۵,۷۰۴	۲۷,۲۵۲	۱۶,۱۱۸	۲,۴۴۶
کهگیلویه و بویراحمد	۶,۰۶۱	۸,۱۹۲	۱۴,۰۳۸	۸,۶۸۷	۱,۸۶۷
گلستان	۱۱,۱۸۴	۱۷,۳۵۳	۲۳,۷۰۹	۱۲,۶۸۱	۱,۴۰۹
گیلان	۱۷,۶۱۴	۲۷,۱۰۱	۴۶,۱۳۴	۳۵,۴۵۲	۵,۳۶۰
لرستان	۱۶,۰۹۱	۲۲,۶۱۳	۳۴,۲۴۳	۲۱,۳۵۶	۳,۴۷۷
مازندران	۸,۶۲۰	۱۲,۱۵۴	۲۲,۴۰۷	۱۸,۱۱۷	۲,۶۹۳
مرکزی	۴,۱۲۲	۵,۹۲۳	۱۱,۵۸۶	۱۲,۲۸۴	۲,۱۱۹
هرمزگان	۱۳,۳۷۴	۱۷,۴۶۴	۲۵,۲۹۶	۱۳,۷۲۶	۴,۳۶۱
همدان	۶,۰۰۲	۹,۰۱۰	۱۶,۱۶۴	۱۲,۲۳۱	۱,۴۹۵
یزد	۲,۰۰۰	۲,۵۷۰	۴,۳۸۳	۴,۴۳۵	۱,۰۳۹
کل کشور	۳۰۶,۵۳۵	۴۱۹,۱۸۱	۶۷۵,۸۴۰	۴۶۰,۴۰۹	۷۷,۸۰۵

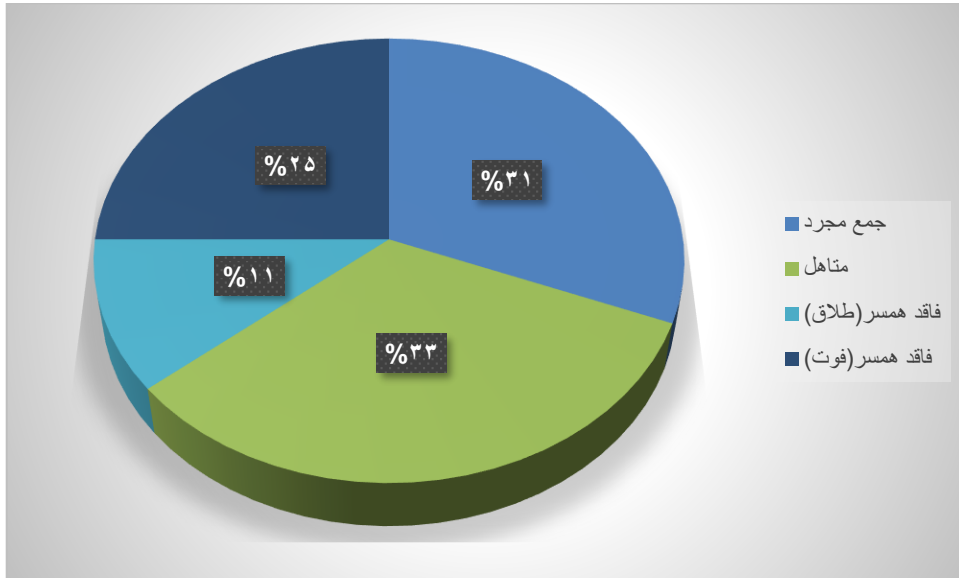
جدول ۳-۱۴. تعداد خانوار مددجویان بر حسب دین و مذهب

نام استان	شیعه اثنی عشری	اهل تسنن	مسیحی	کلیمی	زرتشتی	سایر مذاهب اسلام
آذربایجان شرقی	۶۶۶۱۵	۱۵۳	۱		1	۶۶
آذربایجان غربی	۴۰،۱۰۱	۴۶۶۸۹	۷۴		2	۱۹۹
اردبیل	۴۳،۹۴۵	۱،۳۴۲		1		۱۰
اصفهان	۱۲۳،۵۱۸	۱۴۲	۴۳	۲		۴۶۱
البرز	۲۹،۷۸۵	۱۳۵				۶۶
ایلام	۲۷،۶۶۰	۶				۱۱
بوشهر	۳۸،۵۳۵	۱،۷۶۹	1		2	۷۳
تهران	۷۵،۹۲۵	۳۴۵	۴۳	۴	۱	۲۷۳
چهارمحال و بختیاری	۴۵،۷۸۷	۱				2
خراسان جنوبی	۳۸،۶۵۲	۴،۱۷۲	2			۴۵
خراسان رضوی	۱۷۰،۳۸۶	۲۳،۰۲۸	2	2		۲۸۷
خراسان شمالی	۴۶،۸۵۰	۵،۹۴۸	1			۱۵۰
خوزستان	۱۲۴،۸۲۹	۲۲	۳	3		۹۵
زنجان	۲۵،۸۲۴	۱۱۹				۴۲
سمنان	۱۴،۴۲۲	۲۸۰				۲۰
سیستان و بلوچستان	۴۷،۵۳۰	۱۵۰،۷۸۶	2		1	۴۷
فارس	۱۶۷،۴۸۹	۳،۰۲۰	1	۵	۱	۲۹۲
قزوین	۳۲،۷۳۰	۱۲۲				۴۳
قم	۲۱،۶۲۵					۱
کردستان	۸،۹۰۳	۶۵،۳۱۱	۱	۱	1	۲۲۳
کرمان	۱۱۴،۲۵۰	۱،۷۶۶			1	۱۵۶
کرمانشاه	۵۶،۶۲۶	۱۳،۸۵۴	۱	1		۷،۸۶۱
کهگیلویه و بویراحمد	۴۹،۴۷۸	۱۵				۷۷
گلستان	۴۸،۳۸۶	۳۳،۶۸۰	۲			۸۱
گیلان	۱۲۴،۴۲۴	۵،۷۲۴	۴		۱	۱
لرستان	۱۰۹،۱۸۲	۱۵	۱			۲۴
مازندران	۷۹،۸۷۲	۳۲۰	۵	1	2	۱۷۳
مرکزی	۴۳،۱۹۶	۳۳	۲			۷۶
هرمزگان	۶۶،۲۳۷	۲۶،۰۷۵				۵
همدان	۵۹،۴۰۷	۱۳				۱۰
یزد	۲۰،۷۷۴	۲۹۲	2		۹	۳
کل کشور	۲،۰۱۴،۸۵۷	۳۳۴،۵۹۵	۲۷	۱۱	۱۶	۹،۷۱۲

جدول ۳-۱۵. وضعیت تاهل سرپرست خانوار مورد حمایت

نام استان	مجرد	متاهل	فاقد همسر(طلاق)	فاقد همسر(فوت)
آذربایجان شرقی	۲,۶۵۸	۲۶,۸۸۴	۷,۱۸۳	۳۰,۱۱۱
آذربایجان غربی	۳,۴۵۸	۳۶,۶۰۳	۹,۵۶۰	۳۷,۴۴۲
اردبیل	۱,۵۳۷	۲۱,۹۴۱	۴,۸۸۶	۱۶,۹۳۴
اصفهان	۴,۶۰۴	۵۷,۶۲۱	۲۲,۸۰۹	۳۹,۱۳۲
البرز	۱,۴۳۰	۷,۶۵۹	۱۰,۱۸۸	۱۰,۷۰۹
ایلام	۱,۲۷۴	۱۴,۷۸۴	۱,۴۸۴	۱۰,۱۳۵
بوشهر	۳,۹۱۲	۱۹,۵۵۸	۵,۵۴۲	۱۱,۳۶۸
تهران	۶,۲۲۸	۱۸,۵۱۲	۲۷,۰۰۶	۲۴,۸۴۵
چهارمحال و بختیاری	۱,۱۶۰	۲۷,۵۶۴	۲,۹۸۴	۱۴,۰۸۰
خراسان جنوبی	۱,۴۴۴	۲۴,۱۱۱	۳,۸۷۸	۱۳,۴۳۸
خراسان رضوی	۵,۷۶۵	۷۴,۹۲۶	۳۷,۶۷۶	۷۵,۳۳۶
خراسان شمالی	۲,۵۷۷	۲۶,۰۷۱	۵,۹۵۲	۱۸,۳۴۹
خوزستان	۶,۵۵۱	۶۲,۱۳۶	۱۲,۷۰۸	۴۳,۵۵۷
زنجان	۸۹۲	۱۰,۳۱۷	۳,۸۰۱	۱۰,۹۷۵
سمنان	۶۴۳	۶,۷۲۶	۳,۳۱۲	۴,۰۴۱
سیستان و بلوچستان	۱۴,۱۱۶	۱۲۴,۹۸۲	۱۴,۶۳۳	۴۴,۶۳۳
فارس	۹,۴۶۶	۷۱,۰۵۸	۲۵,۲۳۶	۶۵,۰۴۸
قزوین	۱,۴۶۹	۱۴,۷۳۰	۴,۷۵۹	۱۱,۹۳۷
قم	۹۲۴	۶,۱۹۳	۶,۲۵۶	۸,۲۵۳
کردستان	۲,۵۰۷	۳۹,۴۴۹	۷,۰۱۹	۲۵,۴۶۵
کرمان	۳,۷۹۴	۶۰,۸۸۳	۱۳,۱۲۷	۳۸,۳۶۹
کرمانشاه	۴,۲۱۱	۳۲,۰۱۷	۹,۹۱۳	۳۲,۲۰۲
کهگیلویه و بویراحمد	۱,۵۸۰	۳۱,۴۷۷	۳,۸۸۴	۱۲,۶۲۹
گلستان	۴,۸۶۶	۳۳,۳۳۱	۱۴,۹۵۵	۲۸,۹۹۷
گیلان	۵,۳۰۹	۵۷,۵۵۱	۱۸,۰۱۴	۴۹,۲۸۰
لرستان	۶,۶۲۸	۵۹,۵۵۷	۸,۴۰۳	۳۴,۶۳۴
مازندران	۴,۱۱۴	۳۱,۲۸۶	۱۶,۴۶۵	۲۸,۵۰۸
مرکزی	۱,۸۲۶	۱۶,۷۲۳	۷,۶۵۳	۱۷,۱۰۵
هرمزگان	۴,۲۸۰	۴۹,۱۱۸	۱۱,۹۱۱	۲۷,۰۰۸
همدان	۲,۰۲۷	۲۵,۲۳۱	۸,۴۰۱	۲۳,۷۷۱
یزد	۶۰۰	۸,۶۵۱	۴,۹۷۷	۶,۸۵۲
کل کشور	۱۱۱,۸۵۰	۱,۰۹۷,۶۵۰	۳۳۴,۵۷۵	۸۱۵,۱۴۳

نمودار ۳-۲۰. وضعیت تأهل سرپرست خانوار

جدول ۳-۱۶. وضعیت تاهل زنان سرپرست خانوار

نام استان	مجرد	متاهل	فاقد همسر (طلاق)	فاقد همسر (فوت)
آذربایجان شرقی	۲,۰۶۲	۱,۲۸۸	۶,۷۲۷	۲۸,۱۸۴
آذربایجان غربی	۲,۳۳۴	۳,۲۸۰	۹,۰۶۵	۳۵,۳۵۷
اردبیل	۱,۲۵۹	۱,۹۳۳	۴,۶۰۲	۱۵,۸۵۳
اصفهان	۳,۱۱۸	۵,۳۹۷	۲۱,۷۷۶	۳۶,۴۱۹
البرز	۱,۰۱۷	۹۴۵	۹,۸۷۱	۱۰,۲۱۶
ایلام	۱,۰۷۵	۴۴۶	۱,۳۶۸	۹,۵۰۹
بوشهر	۳,۱۰۹	۲,۱۱۵	۵,۳۳۲	۱۰,۶۲۴
تهران	۵,۰۲۸	۴,۱۶۲	۲۶,۳۴۱	۲۳,۹۲۰
چهارمحال و بختیاری	۹۲۴	۱,۸۴۹	۲,۸۶۰	۱۳,۳۸۷
خراسان جنوبی	۹۶۹	۱,۲۷۱	۳,۶۵۸	۱۲,۰۱۹
خراسان رضوی	۴,۴۰۲	۸,۹۷۸	۳۶,۶۶۳	۷۰,۷۳۵
خراسان شمالی	۲,۰۷۰	۲,۲۸۲	۵,۷۱۶	۱۷,۰۳۹
خوزستان	۵,۳۴۰	۲,۴۷۰	۱۱,۹۷۵	۴۱,۱۲۵
زنجان	۶۴۱	۸۱۲	۳,۶۲۴	۱۰,۳۲۶
سمنان	۴۳۴	۶۸۲	۳,۱۶۰	۳,۷۶۴
سیستان و بلوچستان	۱۱,۳۸۷	۱۱,۴۴۷	۱۴,۲۲۰	۴۲,۹۵۹
فارس	۸,۲۵۱	۵,۸۴۸	۲۴,۶۵۵	۶۱,۹۳۲
قزوین	۸۷۲	۱,۵۵۸	۴,۵۰۸	۱۱,۱۵۰
قم	۷۶۶	۱,۳۴۹	۶,۱۰۹	۷,۷۱۰
کردستان	۱,۵۲۳	۲,۳۰۰	۶,۵۱۳	۲۳,۵۰۱
کرمان	۲,۸۷۲	۲,۸۰۴	۱۲,۵۷۲	۳۶,۲۵۳
کرمانشاه	۳,۳۸۲	۸۹۵	۹,۴۱۵	۳۰,۳۴۷
کهگیلویه و بویراحمد	۱,۳۲۰	۱,۳۷۹	۳,۷۴۴	۱۱,۹۳۶
گلستان	۴,۱۴۳	۳,۹۵۹	۱۴,۴۵۷	۲۶,۸۸۶
گیلان	۳,۷۴۵	۲,۱۲۳	۱۶,۶۰۰	۴۳,۱۳۹
لرستان	۵,۵۹۶	۵,۲۵۶	۸,۰۸۷	۳۲,۹۲۸
مازندران	۳,۲۲۹	۴,۸۳۷	۱۵,۶۹۵	۲۶,۲۴۰
مرکزی	۱,۳۲۴	۲,۲۰۱	۷,۳۳۷	۱۵,۸۹۴
هرمزگان	۳,۳۰۹	۵,۲۰۱	۱۱,۴۸۴	۲۵,۵۰۲
همدان	۱,۳۹۳	۲,۱۳۰	۸,۰۳۴	۲۲,۵۸۲
یزد	۳۵۴	۹۲۶	۴,۸۸۴	۶,۴۱۰
کل کشور	۸۷,۲۴۸	۹۲,۱۲۳	۳۲۱,۰۵۲	۷۶۳,۸۴۶

۳-۲. برنامه کمک به تأمین سلامت نیازمندان

قال رسول الله (ص):

من أعان ضعيفاً في بدنه على أمره أعانه الله على أمره.

رسول خدا (ص) فرمودند:

کسی که بیمار و ناتوانی را در کارهایش یاری دهد، خداوند نیز او را در کارهایش یاری می‌کند.

(بحارالانوار، جلد ۷۵، ص ۲)

انسان موجودی است در حال رشد و کمال، که یک بعد از رشد او را رشد جسمی شامل می‌شود. او در بدو تولد موجودی ضعیف و ناتوان است و رفته رفته دوران شیرخوارگی، کودکی، نوجوانی، جوانی و پیری را پشت سر می‌گذارد. این انسان در مسیر زندگی خود همواره با یک رشته عوامل ناراحتی نظیر، درد و رنج و بیماری دست به گریبان می‌باشد. کمتر کسی را می‌توان یافت که در طول عمر خود مبتلا به درد و رنجی نشده باشد. این بلیه درد و رنج جسمی متأسفانه بیشتر از هر کسی سراغ محرومین و درماندگان می‌رود. علت نیز روشن است، سوء تغذیه، عدم رعایت کامل مسائل بهداشتی، عدم دسترسی به امکانات ضروری درمانی و عدم پیگیری کامل امور درمانی را از جمله اهم این علل می‌توان ذکر کرد.

بسیاری از افراد نیازمند و محروم جامعه قادر به تأمین هزینه‌های بالای درمانی که نزدیک به ۱۰ درصد هزینه‌های غیرخوراکی را به خود اختصاص داده، نمی‌باشند و لذا به طور طبیعی امکان بهره‌وری از امکانات بهداشتی و درمانی موجود را از دست می‌دهند.

لذا این نهاد با عنایت به اهمیت موضوع و نیاز ضروری محرومان جامعه، از بدو تشکیل و مطابق اساسنامه مصوب و بنا به دستورات مؤکد مسئولین محترم نظام، ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به محرومان مورد حمایت و نیازمندان غیر مورد حمایت را در زمره برنامه‌های اصلی و مأموریت‌های محوله خود قرار داده است.

۳-۲-۱. کمک به پرداخت فرانشیز و خدمات ویژه درمان

با توجه به وضعیت خاص بیمه شدگان امداد و به‌منظور پرداخت هزینه‌های درمانی خارج از تعهدات و تعرفه‌های بیمه‌ای؛ ارائه خدمات درمانی مکمل، به شرح زیر معمول می‌گردد:

- تخصیص اعتبار ویژه جهت پرداخت هزینه‌های غیر بیمه‌ای و جانبی درمان محرومان.
- ایجاد نقاهتگاه در مراکز استان‌هایی که مراکز درمانی فوق تخصصی و خاص دارند.
- تسهیل امور درمانی محرومان از طریق خدمات مددکاری یا ارائه مشاوره به آنان.
- تعامل و هماهنگی با مراکز درمانی، دارویی و تشخیصی جهت ارائه خدمات کیفی و کمی به محرومان.
- خدمات بیمارستانی شامل پرداخت فرانشیز درمان بستری و سرپایی، هزینه آمبولانس، هزینه جراحی‌های خارج از شمول بیمه.
- پرداخت فرانشیز خدمات پاراکلینیکی، شامل آزمایشگاه، رادیولوژی، ام.آر.آی (MRI)، سی‌تی‌اسکن، آنژیوگرافی، فیزیوتراپی، رادیوتراپی، تفاوت تعرفه‌های دولتی، خصوصی و... .
- پرداخت فرانشیز دارو، حق فنی نسخ دارویی و لوازمی که مورد تعهد بیمه نمی‌باشد از قبیل سرنگ، سوند، باند، نخ، صابون و... .
- خدمات پزشکی و دندان پزشکی از جمله پرداخت فرانشیز، ویزیت پزشکان، تزریقات و پانسمان، پرکردن دندان، خدمات پزشکی خارج از مضمول بیمه و... .
- کاردرمانی، گفتاردرمانی، روان‌درمانی، خرید سمک، عصا، ویلچر و... و همچنین تغسیل، تدفین، ایاب و ذهاب بیمار و همراه وی و... .

۳-۲-۲. فعالیت کمک به ارتقاء شاخص‌های بهداشتی نیازمندان

از برنامه‌های اصلی بخش بهداشت و درمان کمیته امداد، تأمین امکانات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی می‌باشد که در این راستا اقداماتی به شرح ذیل انجام گردیده است.

۱. ارتقاء آگاهی اقشار مورد حمایت در زمینه رعایت مسائل بهداشتی به منظور ارتقای سلامت خود.
۲. سامان‌دهی مراقبت‌ها و خدمات بهداشتی و درمانی اولیه از طریق پزشک خانواده.
۳. ارتقاء سطح بهداشت واحدهای تابعه امداد شامل نقاهتگاه‌ها، خوابگاه‌ها و اردوگاه‌های دانش‌آموزی.
۴. ارائه سایر خدمات، شامل بهداشت تغذیه، هدیه اقلام بهداشتی، بهداشت دهان و دندان، سمپاشی محیط زندگی مددجویان، ایجاد زمینه استفاده بهینه مددجویان از خدمات بهداشتی مراکز بهداشت و درمان محل زندگی نظیر تنظیم خانواده، واکسیناسیون، مراقبت‌های کودکان زیر ۶ سال و... .

۳-۲-۳. برنامه امنیت تغذیه کودکان و مادران باردار و شیرده

اجرای طرح مذکور با همکاری وزارت بهداشت و با هدف کمک به بهبود تغذیه کودکان زیر ۵ سال خانواده‌هایی که صرفاً در اثر فقر دچار سوء تغذیه شده‌اند و غالباً غیر مددجویان هستند از سال ۱۳۷۹ آغاز گردید. طرح مذکور در اواخر سال ۱۴۰۲ به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی واگذار گردید. برنامه حمایت از مادران باردار از سال ۱۳۹۷ و با حمایت مالی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی آغاز گردید و در سال‌های بعد برای مادران مددجو و غیر مددجوی نیازمند اجرایی گردید.

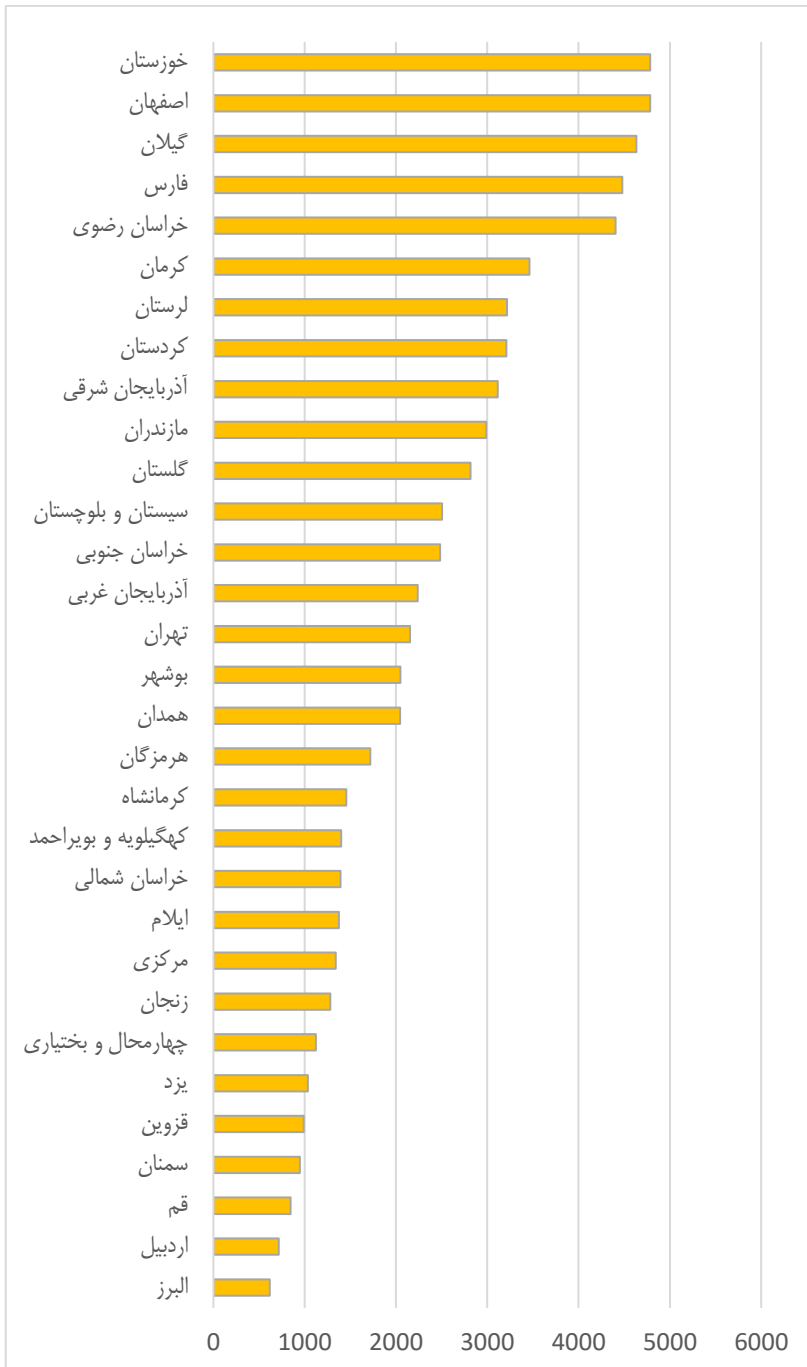
۳-۲-۴. برنامه حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج

برنامه کمک به تأمین تجهیزات و درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج نیازمند با هدف حمایت ویژه از این قبیل بیماران، از جمله اولویت‌های حوزه حمایت و سلامت خانواده است. بر این اساس، بیمارانی که درمان قطعی برای آنان شناسایی نشده است، در زمره بیماران خاص و همچنین بیمارانی که فرایند درمان آنان طولانی و پرهزینه بوده و عوارض ناتوان‌کننده بیماری تا پایان عمر همراه آنان خواهد بود در شمار بیماران صعب‌العلاج قرار می‌گیرند.

جدول ۳-۱۸. تعداد مددجویان بیمار خاص و صعب العلاج

استان	بیمار خاص			بیمار صعب العلاج		
	زن	مرد	جمع	زن	مرد	جمع
آذربایجان شرقی	۱۲۱	۱۸۲	۳۰۳	۱،۵۵۳	۱،۷۰۷	۳،۲۶۰
آذربایجان غربی	۱۱۰	۲۲۴	۳۳۴	۱۰۰۱	۱،۱۰۰	۲،۱۰۱
اردبیل	۵۲	۴۱	۹۳	۵۴۸	۴۱۲	۹۶۰
اصفهان	۲۵۵	۳۳۴	۵۸۹	۲،۵۲۳	۲،۶۱۳	۵،۱۳۶
البرز	۷۷	۷۵	۱۵۲	۳۳۸	۱۹۸	۵۳۶
ایلام	۴۹	۴۶	۹۵	۸۶۹	۵۶۷	۱،۴۳۶
بوشهر	۵۴	۳۱	۸۵	۱،۳۰۸	۷۱۷	۲،۰۲۵
تهران	۲۰۸	۲۱۰	۴۱۸	۱،۲۲۵	۱۱۰۴	۲،۳۲۹
چهارمحال بختیاری	۷۲	۴۷	۱۱۹	۶۲۳	۴۳۴	۱،۰۵۷
خراسان جنوبی	۶۹	۸۲	۱۵۱	۱،۴۹۶	۱،۱۴۰	۲،۶۳۶
خراسان رضوی	۱۸۸	۳۳۷	۵۲۵	۲،۷۵۱	۲،۲۴۲	۴،۹۹۳
خراسان شمالی	۵۸	۷۸	۱۳۶	۷۹۸	۵۰۷	۱،۳۰۵
خوزستان	۲۲۸	۲۶۲	۴۹۰	۲،۷۰۲	۲،۵۹۹	۵،۳۰۱
زنجان	۳۸	۵۰	۸۸	۷۲۷	۱۰۹۲	۱،۸۱۹
سمنان	۳۲	۳۴	۶۶	۶۹۱	۶۲۸	۱۳۱۹
سیستان و بلوچستان	۷۰	۸۰	۱۵۰	۱،۵۰۴	۱،۲۳۱	۲،۷۳۵
فارس	۲۴۱	۲۵۴	۴۹۵	۳،۰۹۱	۲،۱۹۷	۵،۲۸۸
قزوین	۳۴	۵۶	۹۰	۵۶۹	۴۷۴	۱۰۴۳
قم	۶۱	۵۵	۱۱۶	۶۱۷	۲۷۴	۸۹۱
کردستان	۱۸۸	۲۷۲	۴۶۰	۱،۶۹۴	۱،۸۷۵	۳،۵۶۹
کرمان	۱۳۹	۱۲۲	۲۶۱	۲،۲۸۹	۱،۶۹۶	۳،۹۸۵
کرمانشاه	۷۷	۸۰	۱۵۷	۷۶۶	۵۹۲	۱،۳۵۸
کهگیلویه و بویراحمد	۴۱	۴۳	۸۴	۸۶۵	۶۴۳	۱،۵۰۸
گلستان	۹۵	۱۲۵	۲۲۰	۱،۷۷۵	۱،۵۱۲	۳،۲۸۷
گیلان	۱۹۲	۲۰۶	۳۹۸	۳،۵۴۹	۱،۷۶۸	۵،۳۱۷
لرستان	۹۳	۱۳۸	۲۳۱	۱،۶۹۱	۱،۴۱۴	۳،۱۰۵
مازندران	۱۴۱	۱۴۸	۲۸۹	۱،۸۶۰	۹۶۶	۲،۸۲۶
مرکزی	۵۸	۶۰	۱۱۸	۸۱۱	۵۳۶	۱،۳۴۷
هرمزگان	۹۷	۱۰۱	۱۹۸	۱۲۱۰	۸۳۲	۲،۰۴۲
همدان	۱۴۲	۱۳۵	۲۷۷	۱،۱۹۸	۸۲۰	۲،۰۱۸
یزد	۳۵	۵۱	۸۶	۶۹۴	۴۶۱	۱۱۵۵
کل کشور	۳،۳۱۵	۳،۹۵۹	۷،۲۷۴	۴۳،۳۳۶	۳۴،۳۵۱	۷۷،۶۸۷

نمودار ۳- ۲۱. تعداد بیماران خاص و صعب‌العلاج مورد حمایت

۳-۳. حمایت خانواده زندانیان

قال رسول الله (ص):

من أغاث أخاه المسلم حتى يخرج منه من هم وكربة وورطة كتب الله له عشر حسنات ورفع عنه عشر تقمات وأعدله يوم القيامة عشر شفاعات.

رسول خدا (ص) فرمودند:

کسی که برادر مسلمان خود را کمک کند و او را از غم و اندوه و سقوط در زندگی نجات بخشد خداوند برای او ده حسنه می نویسد و ده گرفتاری را از وی برطرف می نماید و در روز قیامت شفاعت ده نفر را از او قبول می کند. (ثواب الاعمال، ص ۱۷۸)

وجود خطا و جرم در جامعه حکایت از خطری است که جامعه را بیمار خواهد کرد و زندگی کردن در این جامعه بسی دشوار خواهد بود. زندگی سالم به جامعه سالم نیاز دارد، بایستی چنین تلقی شود که افراد خطاکار و مجرم بیمارند و قابل درمان، لذا بر اساس تدابیری می توان آنها را اصلاح کرد و به راه آورد، از تدابیر متعارف در اصلاح منحرف، بازداشت و زندانی نمودن خطاکاران است. حال اگر چنانچه فرد زندانی قبل از بازداشت سرپرستی خانواده را نیز عهده دار بوده، در رابطه با افراد خانواده او چه تدبیری باید اندیشید؟ در نظام جمهوری اسلامی ایران، دولت خدمتگزار در این رابطه علاوه بر اصلاح و تربیت فرد زندانی، به منظور جلوگیری از انحطاط و از هم پاشیدگی کانون گرم خانواده فرد زندانی اقدام به رسیدگی و حمایت از خانواده او نموده است.

بر این اساس در سال ۱۳۷۵ بنا به تصمیم هیئت محترم دولت جمهوری اسلامی ایران وظیفه حمایت از خانواده زندانیان به کمیته امداد امام خمینی (ره) واگذار گردید. کمیته امداد نیز در پی این واگذاری، پس از تنظیم و ابلاغ آئین نامه ها و دستورالعمل های مربوطه، کار حمایت از افراد مشمول را آغاز کرد.

اطلاع‌نگاشت ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات زندانیان مورد حمایت

جدول ۳-۱۹. تعداد خانوار زندانی مورد حمایت بر حسب جنسیت عائله و محل سکونت

استان	خانوار زندانی	نفرات خانوار زندانی		محل سکونت خانوار زندانی	
		زن	مرد	روستایی	شهری
آذربایجان شرقی	۹۳۰	۱،۵۳۴	۱،۵۰۱	۹۱۴	۲۱۲۱
آذربایجان غربی	۱،۷۷۱	۳،۱۵۲	۲،۸۸۵	۱۹۹۵	۴،۰۴۲
اردبیل	۵۸۰	۹۸۱	۸۹۲	۳۹۲	۱۴۸۱
اصفهان	۲،۶۱۴	۴،۴۲۱	۴،۱۵۲	۱۴۱۹	۷،۱۵۴
البرز	۷۴۹	۱،۳۰۹	۱،۰۷۷	۸۵	۲۳۰۱
ایلام	۱۹۸	۳۴۸	۳۲۵	۳۲۷	۳۴۶
بوشهر	۳۸۲	۶۸۳	۶۱۹	۲۹۴	۱۰۰۸
تهران	۲،۵۵۶	۴،۴۰۰	۳،۲۴۰	۸۸۲	۶،۷۵۸
چهارمحال بختیاری	۵۰۷	۹۲۳	۹۴۰	۶۳۷	۱۲۲۶
خراسان جنوبی	۱،۰۵۹	۲،۰۶۳	۲،۰۱۲	۲۰۰۱	۲۰۷۴
خراسان رضوی	۴،۰۱۰	۷،۳۲۹	۶،۶۶۰	۵،۳۰۶	۸،۶۸۳
خراسان شمالی	۴۹۰	۸۷۹	۶۸۲	۶۶۹	۸۹۲
خوزستان	۱،۵۹۴	۲،۹۹۱	۳،۰۱۱	۱۹۲۷	۴،۰۷۵
زنجان	۳۷۷	۶۴۲	۵۹۰	۴۱۳	۸۱۹
سمنان	۳۴۵	۵۸۷	۴۶۹	۲۳۵	۸۲۱
سیستان و بلوچستان	۳،۸۳۹	۸،۲۷۴	۶،۵۹۹	۶،۹۹۴	۷،۸۷۹
فارس	۲،۲۱۹	۳،۹۸۱	۳،۴۴۰	۲۸۵۵	۴،۵۶۶
قزوین	۴۴۴	۷۰۲	۶۸۴	۳۵۵	۱۰۳۱
قم	۶۱۷	۱،۰۹۳	۷۳۱	۵۸	۱۷۶۶
کردستان	۷۸۰	۱،۲۸۲	۹۴۷	۴۹۶	۱۷۳۳
کرمان	۲،۲۲۶	۴،۳۳۵	۴،۱۳۳	۳۹۷۵	۴،۴۹۳
کرمانشاه	۱،۰۳۴	۱،۷۳۵	۱،۶۹۹	۹۴۷	۲۴۸۷
کهگیلویه و بویراحمد	۴۸۷	۸۷۸	۸۳۶	۶۶۳	۱۰۵۲
گلستان	۱،۴۰۸	۲،۵۹۸	۲،۳۴۱	۲۵۸۴	۲۳۵۵
گیلان	۶۱۱	۹۶۴	۸۴۲	۷۳۸	۱۰۶۸
لرستان	۱،۵۲۵	۲،۶۲۶	۲،۲۰۴	۲۱۲۴	۲۷۰۶
مازندران	۸۹۷	۱،۳۸۱	۱،۰۷۹	۱۰۴۷	۱۴۱۳
مرکزی	۷۱۶	۱،۱۷۱	۹۵۷	۴۴۵	۱۶۸۳
هرمزگان	۱،۱۱۹	۲،۲۰۶	۱،۹۴۵	۲۰۹۶	۲۰۵۵
همدان	۱۰۳۴	۱،۷۰۰	۱،۶۴۶	۱۱۲۰	۲۲۲۶
یزد	۴۳۶	۸۰۲	۷۷۱	۲۳۶	۱۳۳۷
کل کشور	۳۷،۵۵۴	۶۷،۹۷۰	۵۹،۹۰۹	۴۴،۲۲۹	۸۳،۶۵۱

